

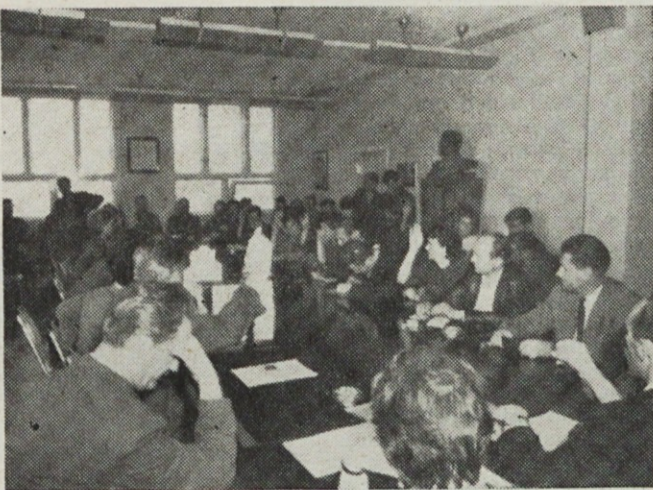
Glas Saturnusa

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA »SATURNUS« LJUBLJANA - LETO V - ŠTEVILKA 7 - SEPTEMBER 1963

Naše Skopje

Z ljubeznijo smo gradili naše mesto ob Vardarju. Ponosni smo bili na vsako novo stvar, ki je nastala v njem. Ponosni smo na našo ustvarjalnost, ki more narediti vedno več novega. Toda prišla je kruta in nepreračunljiva stihija, ki je v trenutku uničila vse, kar smo dolga leta negovali, da bi se razvilo in postalo močno. Ali pa je stihija resnično ustavila korake napredka. Ne, samo zavrla jih je za nekaj časa.

Katastrofa v Skopju je močno prizadela mesto in celo makedonsko ljudstvo. Mi, ki živimo v urejenih pogojih, si ne moremo predstavljati bremen, ki je padlo na naše bratsko ljudstvo. Se mogoče takrat, ko sedimo v sobi in topli sobi, spomnimo na tisoče ljudi, ki živijo pod šotori in v strahu pričakujejo zime. Za pomoč sočloveku v nesreči je treba imeti razvito zgolj čustvo ljubezni do sočloveka. Tako kot priskočimo na pomoč stari ženi, ki ne more sama na avto, tako bi morali tudi sedaj nesebično priskočiti na pomoč ljudem, ki trpijo, ki si z lastnimi naporimi — četudi nadčloveškimi — ne morejo uspešno in hitro pomagati.

23. septembra je zasedal centralni delavski svet podjetja. Sprejel je priporočilo, da naj bi se vsak član našega delovnega kolektiva nesebično vključil v splošno akcijo za pomoč Skopju

Mladinska konferenca je bila presplošna

20. september 1963. Na videz dan kot vsi drugi v letu, pa vendar je pred Domom Titove mladine v Pokopališki ulici bolj živahno. Tu se je zbrala mladina Saturnusa na svojo redno letno konferenco, ki ima to pot poseben poudarek v tem, da sta organizaciji ZMS in PZS skušali rešiti nekaj perečih problemov na skupni konferenci. Odločili smo se za to iz dveh glavnih vzrokov. Prvič zato, ker smo si s tem zagotovili skoraj 100% udeležbo, česar ne bi dosegli, če bi mladinke in mladinci v kratkem časovnem razdobju sklicevali dvakrat. Drugič pa zato, ker so člani ZMS v veliki večini tudi člani PZS in ker imamo pri delu skoraj iste cilje in probleme.

Konferenca je za nami. Čeprav lahko z gotovostjo trdimo, da uspeh ne bo izostal, ne moremo reči, da je sama konferenca dobro uspela. Poleg dveh referatov, ki sta na splošno obravnavala položaj in delo mladine v podjetju ter dajala smernice za bodoče delo, tudi razprava ni načela otipljivejših vprašanj.

Zakaj je delovni predsednik moral skoraj klicati tega ali onega, da naj pove misli o zadevi, ki je po mnenju predsednika, tistemu bila dobro znana. Zakaj, recimo, ni bilo med našimi vajenci nobenega, ki bi bolj konkretno razpravljal o neuspehu v šoli ter o pomoči naših tehnikov in mojstrov. Mar ne moremo dobiti tehnike in mojstre za to? Kako to, da naše športnike npr. namiznoteniške »mojstre« ne povleče moč konjička tako daleč, da bi mizo zopet postavili na stojala. Seveda, bojijo se

(Nadaljevanje na 3. str.)

(Nadaljevanje na 6. str.)

Z manjšim trudom večja proizvodnja

Za vsako kvalitetno in kvantiteto spremembo v našem gospodarsko ekonomskem doživljanju so v vsakem primeru potrebni za to določeni pogoji.

Tak primer je sedaj tudi v našem kolektivu, ko smo pričeli akcijo za pripravo prehoda na 42-urni delavnik. Pri realizaciji te akcije nam mora biti zlasti jasno in nenehno pred očmi, da je izboljšanje našega standarda mogoče samo pod enim geslom in sicer »s čim manjšim trudom ustvariti čim več dobrin, oziroma čim več blagovne proizvodnje«. Če izhajamo iz tega stališča, potem lahko ugotovimo, da imamo trenutno v Saturnusu precej ugodne pogoje, da o tem temeljito razmislimo in priprave za prehod na skrajšani delovnik temeljito izvedemo in pri tem dosežemo rezultate, ki jih taka akcija od nas zahteva.

Dejstvo je, da je fizično delo v naši tovarni na določeni višini in da iskanje rezerv v tej smeri ne bi rodilo zaželenih rezultatov, kljub temu, da pa tega momenta zlasti iz stališča boljše in strožje discipline ne gre zanemarjati.

Pri rekonstrukciji tovarne, kjer skušamo preiti iz obrtniškega ali polindustrijskega režima proizvodnje na industrijskega, se nam poraja veliko možnosti za odkrivanje rezerv v produktivnosti kakor tudi v sami organizaciji. Mislim, da bi ravno ta moment moral spremljati vse naše misli pri spremljanju te kakor tudi vseh ostalih akcij v tovarni.

Ze pred nekaj leti smo na osnovi ugotovitve, da imamo v kolektivu pretežno žensko delovno silo, ki je poleg dela v tovarni precej obremenjena še izven tovarne, skraušali delovni teden za 2 uri in sicer v soboto, ker je to našim ženam najbolj odgovarjalo. Iz ugotavljanja, ali je zaradi tega proizvodnja padla smo ugotovili, da temu ni bilo tako, temveč je produktivnost ostala na istem nivoju, tako da imamo gledano od te strani določeno prednost pred ostalimi kolektivi.

Seveda bi pa bilo napačno misliti, da bomo ta količinski prehod v novem delavniku lahko izvedli samo z nekimi administrativnim delom. Podjetje se je v zadnjem obdobju razvilo v več organizacijskih enot, ki imajo že sedaj, še bolj pa bodo imele v prihodnosti popolnoma svoje specifičnosti oziroma svojo problematiko.

Ob prehodu na krajši delovni čas je posebno važno, da prispeva k uresničitvi tega ukrepa vsak posameznik. Razlika med sedanjim delovnim časom in predvidenim je veliko večja kot je bila ob prehodu na 46-urni delavnik.

Vse najrazličnejše probleme in druge činitelje, ki jih bo treba rešiti oziroma uporabiti v posameznih oddelkih in ekonomskih enotah morajo proučiti in jih odpravljati vsi prizadeti. Proizvodnja in problemi so tako različni, da ni mogoče določiti enotnega načina za celo podjetje. Zato je nujeo, da vse probleme in težave odpravljamo tam, kjer se pojavljajo.

Delo podkomisij v EE bo zanimivo in odgovorno. Poleg naštetih vprašanj se bodo morale podkomisije še posebno poglobiti v izkoriščanje zmogljivosti, v ekonomičnost poslovanja ter v način vzdrževanja. To so stvari, ki nam pokažejo ali smo dobri gospodarji in sposobni opravljati naloge, ki jih pred nas postavlja sodobni gospodarski razvoj doma in v svetu.

Za vzdrževanje strojev in drugih naprav v tovarni, nam skoraj vedno primanjkuje časa. O stalnem in planiranem vzdrževanju še ne moremo govoriti, ker nam prenapeti plani tega skorajda ne dopuščajo. Pravilno je, da sedaj najdemo čas za to opravilo.

Način dela ob skrajšanem delovnem času si bodo morale izbrati ekonomske enote same. Ni namreč nujno, da bomo delali vsi po enem kopitu, kar je popolnoma razumljivo, če upoštevamo vse navedene in še druge činitelje, ki pogojujejo večjo proizvodnjo in produktivnost.

ZDRAVKO RAKUŠČEK

Delovno predsedstvo mladinske konference so sestavljali: Milan Bricelj, Anica Veselič in Marija

Določene so naloge sindikalne organizacije

19. septembra je bila ustanovna konferenca sindikata industrije v naši občini. Na konferenci, ki so se je udeležili člani IO sindikalnih orga-

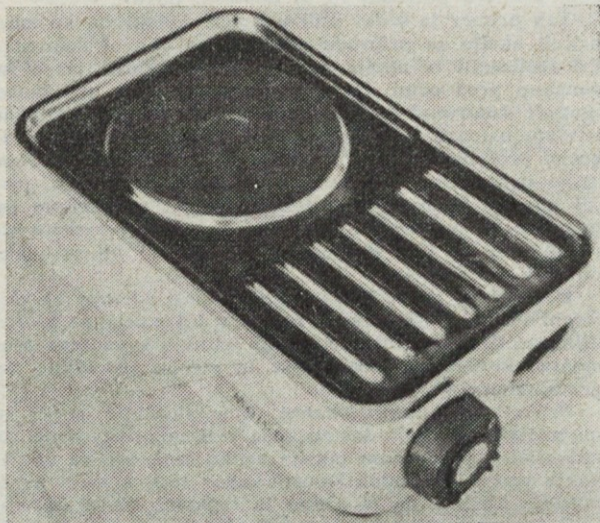
nizacij v industrijskih podjetjih so razpravljali o širokem področju gospodarskega razvoja.

(Nadaljevanje na 3. str.)

Lastnosti in namen novega kuhalnika

Rentabilno in hitro segrevanje hrane je stalna težnja vsakega uporabnika kuhalnika. Pri segrevanju srednjih in večjih količin to dosežemo z obstoječimi kuhalniki. Pri segrevanju malih količin pa večji kuhalniki niso gospodarni in tudi ne tako hitri. Pri vsaki grelni plošči je potrebno, da se najprej segreje sama in posredno segreje posodo in jedi. Ker v vsakdanjem življenju pogosto nastopa potreba po hitrem segretju majhnih količin hrane na različnih krajih, smo izdelali kuhalnik majhnega prenosnega tipa, ki združuje vse lastnosti dobrega kuhalnika. Je gospodaren, ker porabi malo energije za lastno segretje, je lahek in iz istih razlogov tudi hiter.

Pri uporabi posebej izdelanega lončka v zelo kratkem času prihranimo veliko energije. V tej posodi zavremo 3 dcl vode v 5 minutah, če sta kuhalnik in voda popolnoma hladna. Iz tega sledi, da za prvo segretje (ko je vse hladno) potrebujemo 1/24 kWh (ali 0.291 din pri ceni 7 din za 1 kWh) ali 1/40 kWh (ali 0.175 din) pri naslednjem segrevanju z že ogretim kuhalnikom. Tako nizkih stroškov z drugim večjim kuhalnikom praktično ni mogoče doseči, ker že potrebna toplota za lastno ogretje kuhalniške plošče dosega tudi deset in večkratne vrednosti.

Iz navedenega sledi, da je mesečni strošek pri uporabi kuhalnika s posebnim lončkom trikrat dnevno le približno 30 din ali 47 din pri dvojnem kuhanju.

Lastnosti kuhalnika so tako univerzalne, da ga lahko uporabimo za hitro segrevanje zajtrka — za posameznike (čaj, kava, mleko itd.), pdipravo otroških jedi — posebno za dojenčke, pripravo raznih čajev in pijač za bolnike, goste ipd. Skratka, koristi nam v vseh slučajih in ga lahko prenesemo do same postelje.

Če želimo npr. pri bolnem otroku imeti neprestano pripravljeno toplo pijačo daljšo dobo, celo noč, nam tudi v tem primeru pomaga s svojimi lastnostmi. Na prvi regulacijski stopnji (125 W) opravlja to delo 8 ur za 7 din ali za 21 din dnevno. Pri pripravi otroških obrokov hrane nam posebno koristi odlagališče.

Namen tega dela pa je dvojen:

1. V primeru, da nam tri regulacijske stopnje ne zadoščajo pri pripravi nekaterih jedi, posodo delno odmaknemo iz plošče proti odlagališču in tako dosežemo vmesne intenzivnosti vretja.

2. Po končanem kuhanju odstavimo posodo na odlagališče in na ta način za vročo posodo ne potrebujemo še posebnih podstavkov in podobnega.

ENGELBERT STOPAR

Proizvodnja v tiskarni se zboljšuje

Velikokrat smo govorili in se ukvarjali s problemom, kako rešiti vprašanje verniranja in lakiranja ter grundiranja pločevine v tiskarni. Vprašanje, kako vsaj delno zadušiti ozko grlo tiskarne, je bilo vedno med največjimi problemi za dosežek proizvodnih nalog v embalaži. Po velikih prizadevanjih odgovornih ljudi v podjetju smo uspeli v kratkem času delno rešiti težko stanje.

Natančno dne 8.7.1963 so začeli obratovati v tiskarni nov lakirni stroj z vlagalnimi aparatom, nova tunelska sušilnica ter stroj za avtomatično izlaganje. Vso to novo napravo smo dobavili od treh angleških podjetij: »STORDY«, »BELL«, »RATCLIFF«. Stroji se sinhronizirano ujemajo pri pogonu ali pri ustavljanju.

Zmogljivost celotne avtomatične linije je povprečno 3500 do 4000 plošč vernirane ali lakirane pločevine v eni uri. Lakirni stroj lakira plošče po celi površini. Uporabljamo lahko vse lake, potrebne za prehransko industrijo in za vse ostale predmete v embalaži. Ko bomo prejeli še nekatere dodatne dele za lakirni stroj, bomo lahko vernirali oziroma lakirali z vsemi potrebnimi izpusti, ki pridejo v poštev za izdelavo konzervnih škatel, ročk itd.

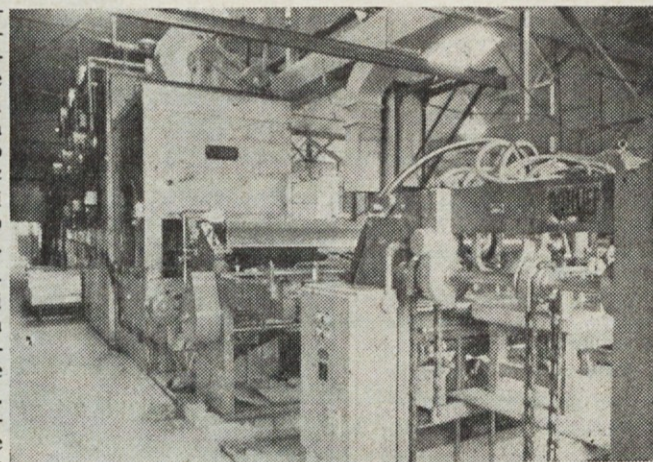
Znano je bilo, da smo zaradi napetega plana morali delati na starem lakirnem stroju in na modernem tiskarskem stroju vse dneve in noči ter tudi vse nedelje. Z obratovanjem novega lakirnega stroja se je stanje občutno izboljšalo, saj se je v dveh mesecih začetnega obratovanja nove linije dvig-

nila produkcija za okoli 22%. Novi lakirni stroj dela samo v dveh izmenah, poleg tega pa smo že v zadnjem času uknili tudi nočno izmeno na starem lakirnem stroju. Vsekakor so nam prvi rezultati pokazali kako res velika nujnost je bila nabaviti novo linijo. Delo v tiskarni se je že kolikor toliko normaliziralo predvsem pri verniranju in lakiranju. Težave so še v tem, ker so dela za dograditev novega dela tiskarne v zadnji fazi. To nam kvira

kakovost izdelkov. Z dokončno dograditvijo in s strokovnim izpopolnjevanjem želimo doseči kakovost evropske ravni.

Kljub boljšemu položaju proizvodnje lakirane in vernirane pločevine je še vedno velika potreba po tiskani pločevini. Zato je velika želja EET, da bi nabavili še novo tiskarsko avtomatično linijo, da bi tudi v tej smeri naredil korak naprej.

MILAN KUNILU

Pogled na oddelek tiskarne

DELO JE TREBA KONTROLIRATI

Brez dvoma je kontrolna služba v vsaki tovarni nujno potrebna in tovarne, ki želijo delati uspešno, brez zastojev in večjega izmeta, polagajo tej službi kar največjo pozornost. Pri nas v »Sturnusu« je sistematična kontrola še zelo mlada in se zato razumljivo ne more pohvaliti z večjimi uspehi iz tega časa odkar obstoja. Je pa na vsak način uspešna in dobri rezultati se kažejo od dne do dne.

Največje težave povzročajo objektivni razlogi, to so slaba orodja in stroji. Seveda tudi zastarela mišljenja ne sodijo k moderni proizvodnji in pa nekak prikrit odpor vsakega, ki se ga opo-

zori na morebitne napake. Razumljivo, nihče ne vidi rad, da se ga kontrolira. Če potem, ko se ga opozori na napake, le malo razmisli o svojem delu in o pomenu opozorila, si bo moral priznati, da ima kontrola morda le prav. Saj končno kontrolna služba po obratih ni zato, da bi hodila od ene do druge delavke, jih opazovala in na vsak način poskušala najti neko slabo stran pri njihovem delu in jim potem to očitati. Ne, še daleč ne, vendar vseeno pri marsikom prevladuje mišljenje, da je kontrola samo zato, da ga »zafrkava«. Tako mišljenje pa je napačno in utegne zelo škoditi tako odnosom med ljudmi, kot proizvodnji sami. Lahko se namreč zgodi, da neka delavka celo uro ali pa več dela izmet, pa se tega morda iz nepoučenosti ali pa malomarnosti niti ne zaveda, kontrola pa to opazi, jo opozori na nepravilno delo, če je to vzrok izmetu, ali pa skupno s predelavcem, ali mojstrom ugotovi morebitno napako na stroju ali orodju. Iz tega primera je jasno razvidno, da je kontrola bila koristna, saj je rešila proizvodnjo velikega izmeta, po drugi strani pa tudi delavko pred odgovornostjo zaradi slabega dela.

Nekdo si bo vsako opozorilo o slabi kvaliteti vzela k srcu in poskušal izboljšati svoje delo ali pa popraviti stroj,

če je ta vzrok slabi kvaliteti izdelkov, nekemu bo treba nekaj dni zapored pripovedovati isto in ga opozarjati, nekdo pa bo spet delal v redu in obljubljal, da bo vse popravil, čim pa mu boste obrnili hrbet bo spet delal po starem, proizvodnja bo spet nekvalitetna in na račun kontrole bodo padale razne pripombe o nekakem vmešavanju itd. Poglavje zase so tudi zastareli nazori, ki so žal prav čest primer po naših obratih. Besede, češ da tako delamo že vrsto let, lahko kaj hitro povzročijo padec kakovosti proizvodnje. Res je, potrošnik — laik gleda naš proizvod z drugimi očmi kot strokovnjak in ne vidi vsake napake. Mar je s tem rečeno, da pojdimo zdaj v smeri potrošnikovega neznanja in tega kar bo on videl? Ne in še enkrat ne, slej ko prej se nam vsaka taka stvar lahko krepko maščuje in kje naj potem iščemo krivca? Pri nas vseh, ker smo dopuščali tako delo, ki ne vodi nikamor. Žal se to dogaja, vendar ne vedno po krivdi delavca ali mojstra, ampak zaradi zastarelih in iztrošenih strojev in orodij, ki se iz kdo ve kakšnega razloga nikakor ne zamenjajo. Morda je temu krivo ravno tisto nezdravo mišljenje češ, če je bilo dobro do zdaj, bo pa še naprej. Vprašanje je samo koliko časa bo to?

JURE POLJSAK

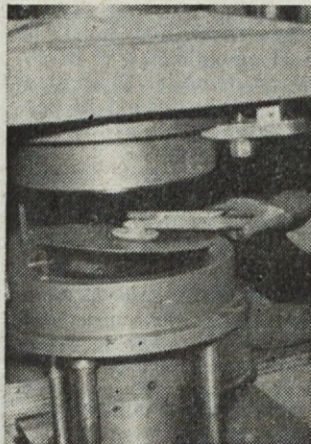
VAKUUMSKE PIPALKE - VARNOST PRI DELU

Že dalj časa uporabljajo delavke v stiskalnici OTP posebne vakuumske pipalke. Z uvedbo teh pripomočkov se je povečala delovna storilnost in kar je najvažnejše, varnost pri delu je popolna. Do nesreče pride lahko res samo zaradi velike nepazljivosti ali zaradi dela brez tega pripomočka.

Do take nesreče, do kakršne je prišlo marca letos pri stiskalnici Müller, ne more več priti. Če bi pa prišlo, bi bil prav gotovo glavni vzrok v nepazljivosti.

Uporabljanje takega delovnega pripomočka ni nikakršen izum, je pa dokaz, da se je z uporabljanjem delovnih sredstev mogoče obvarovati pred nesrečo.

PETER MARN

Podiramo staro in gradimo novo

Z dograditvijo prizidka k tiskarni, se je pojavilo tudi vprašanje strehe nad parnimi sušilnicami. Vsakdo, ki si je ogledoval dvignjeno streho, je šele videl v kako slabem stanju so leseni nosilci. Že pri dviganju strehe so nekateri nosilci popustili. Potrebno jih je bilo okrepiti, ker je grozila nevarnost, da se bo streha podrla že ob najmanjšem potresu ali zaradi visokega snega. Investicijska komisija se je morala odločiti ali naj streha ostane, ali naj se poruši in zgradi v istem sistemu, kot jo ima prizidek. Odločili smo se zgraditi novo streho in s tem zavarovati ljudi in stroje pred nesrečo. Ob tej priliki moram pripomniti, da je Ljubljana na potresnem območju in vsi naši statiki pri železobetonskih in drugih konstrukcijah upoštevajo predpise o gradnji na potresnem področju.

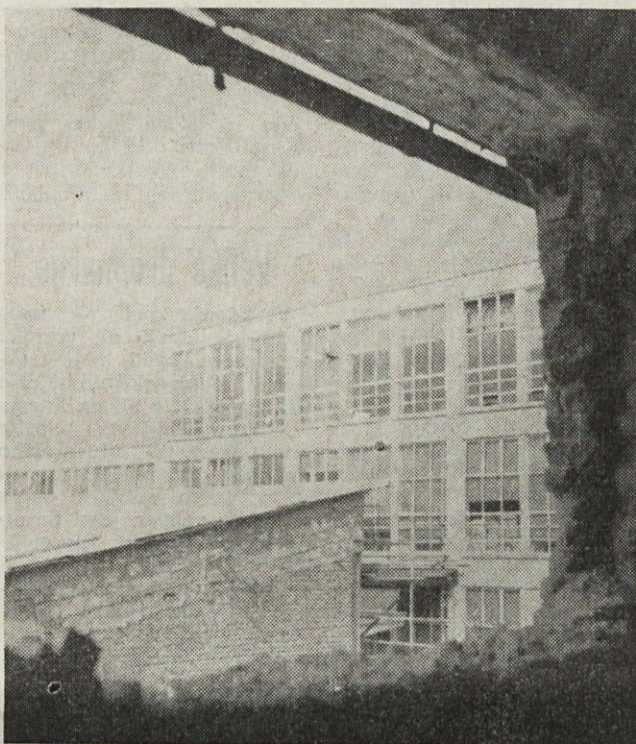
Novo streho smo takoj začeli graditi, še predno so bili gotovi vsi načrti. Gradbena dela so zelo ovirala proizvodnjo, na drugi strani pa je proizvodnja v tiskarni zelo ovirala gradbena dela. Zaradi tega tečejo dela nekoliko počasneje, toda še pred nastopom jesenskih nalivov in dežja bo streha dokončana. Predračun stroškov znaša 24 milijonov dinarjev. Nova streha in tiskarna bosta podobni sodobnemu obratu. S tem pa z gradbenimi deli še nismo končali.

Investicijska komisija je obravnavala na zadnji seji še nadaljnjo zazidavo in predlaga DS v potrditev izgradnjo trinadstropnega prizidka in podaljšanje prizidka tiskarne za eno polje proti jugu. S tem bi dokončno zazidali ves prostor od stare orodjarne do bivše galvane. Za leto 1964/65 ostane samo še zazidava oz. povečanje skladišča bele pločvine, kar je zelo pereč problem, kajti sedanje skladišče ne odgovarja več niti po površini niti po funkcionalnosti veliko povečani proizvodnji in s tem povečani potrošnji pločvine. Vsakdo lahko vidi, da bale bele pločvine zlagamo povsod, kjer je le mo-goče.

S trinadstropnim prizidkom bomo pridobili nove

skladiščne prostore za menzo v kleti in sodobne sanitarije v vseh treh nadstropjih. V pritličju se bo povečala orodna-remontna delavnica. V prvem nadstropju se bodo povečale elektrodela in prostori za tehnični oddelek embalaže. Do izgradnje prizidka bo res precejšnja stiska, toda po izgradnji bodo vsi prizadeti zadovoljni.

JANEZ DEISINGER

Prijetno je iz starega škiliti v novo

Določene so naloge sindikalne organizacije

(Nadaljevanje s 1. strani)

Referent in udeleženci so v razpravi obdelali predvsem gibanje proizvodnje, pravilno planiranje, gospodarjenje v podjetjih, razvoj sistema delitve dohodka, položaj in delo kadrovsosocialnih služb, investicije, statute delovnih organizacij in problematiko uvedbi 42-urnega delavnika. Proizvodnja se je v celoti zelo neenakomerno gibal.

Kot kažejo podatki, je verjetno glavni vzrok za to v premalo preštudiranem planiranju. Na neenakomerno gibanje vplivajo tudi zunanji vzroki. Planirano proizvodnjo so gospodarske organizacije presegle za 3,7 %. Drugi činitelji, ki kažejo na dobro ali slabo gospodarjenje so ugodni — rentabilnost, pa tudi manj ugodni — ekonomičnost. Vzrok padcu

ekonomičnosti je predvsem zvišanje materialnih stroškov, v nekaterih delovnih organizacijah pa so se znižale prodajne cene.

Sistem delitve dohodka in osebnih dohodkov se v zadnjih letih ni bistveno spreminjal, nekje je celo nazadoval.

PETER MARN

Z moderno opremo za testiranje svetilnih teles lahko stalno izboljšujemo kakovost naših izdelkov

Dandanes kontrolirajo svetlobno opremo vozil v javnem prometu skoraj v vseh državah, kjer imajo razvito motorizacijo. V teh državah skrbe za to pooblaščen državne ustanove in upravni organi. V mnogih državah je dovoljeno uporabljati le svetlobno opremo, ki je bila redno pregledana in potrjena, to je odobrena. Odobrena svetilka ali žaromet dobi znak kakovosti oziroma odobritve, ki mora biti neizbrisno vtisnjen na vidnem mestu. Ker se predpisi za kontrolo svetlobne opreme v raznih državah še močno razlikujejo med seboj, je mednarodna organizacija za razsvetljavo motornih vozil začela z izdelavo enotnega postopka testiranja, določanja kakovosti in zahtev za sve-

Na našo Vido ne smemo pozabiti

V mestu večkrat srečam tovariše in tovarišice — ukojence našega kolektiva. Zadnji čas so me vsi spraševali, zakaj pozabljam na 31. avgust. Tudi mi v od- delkih se sprašujemo zakaj?

Stirim znancem iz Saturnusa sem odgovorila kot sem vedela in znala. Nisem pa pozabila povedati, da je prostor gnusnega zločina tudi letos okrašen s šopki, venci in drugim cvetjem.

Stol, na katerem je neustručano Vido dočakala smrt, pokriva venec. Ovičajo ga besede SLAVA VIDU.

Tovarišice, ki so trpele pod fašističnim terorjem, ki so spremljale Vido v prezgodnjo smrt, ki so ji na zadnji poti morale držati špalir, niso zadovoljne.

Zelijo se vsaj enkrat na leto sestati s člani našega kolektiva. Skupaj z nami se želijo spomniti tega strašnega in nepozabnega dne.

Dosti mladih vas je, ki takrat še niste bili rojeni. Zato je razumljivo, da ne morete tako globoko občutiti tega strašnega udarca. Želim vam reči le to: »Verjemite resničnim besedam tovarišev, ki so preživeli težke trenutke narodnoosvobodilne borbe.«

31. avgust naj bo svetel dan! Vsako leto ga počastimo s polurno prekinitvijo dela. Spomnimo se tovarišic in tovarišev, ki so za svobodo darovali več kot mi vsi.

ANGELA DOVGAN

POJASNILO K ČLANKU:

NA NAŠO VIDO NE SMEMO POZABITI

Menimo, da je članek tovarišice Dovganove zelo zanimiv in pomeni koristen predlog za ohranjanje tradicij iz NOB. Da pa informacija ne bi bila enostranska, moramo povedati še to, da je CDS že lansko leto razpravljalo o načinu proslavljanja dneva ustrelitve tovarišice Vide Pregarc. Takrat je bilo sklenjeno, da bomo večje komemoracije organizirali vsakih pet let. Vsako leto pa se bomo spomnili 31. avgusta in dostojno počastili njen spomin. Prav tako bomo tudi ob Dnevu mrtvih organizirali komemoracijo na čast vsem žrtvam fašističnega terorja iz naše tovarne.

Za tak način počastitve spomina herojke Vide Pregarc smo se odločili skupno z njenimi starši. Vsakdo pa je lahko videl, da smo tudi letos v venci in cvetjem okrasili njen spomenik.

UREDNIŠTVO

Testiranje svetlobne opreme in odobritveni znaki

...Madžarska; E 8... Čeho- slovaška... Tudi Jugoslavija je ratificirala sporazum o enotnih pogojih za testiranje svetlobne opreme ter dobila številko »E 10«. Ob ratifikaciji omenjenega sporazuma pa je sekretariat Zveznega izvršnega sveta za industrijo dne 18. 4. 1962 proglasil svetlobni laboratorij AE v Saturnusu za pooblaščen laboratorij za testiranje svetlobne opreme na področju SFRJ. Vsaka država podpisnica enega ali več omenjenih sporazumov mora skrbeti, da je njena proizvodnja svetlobne opreme v skladu s sprejetimi pogoji, standardi in predpisi mednarodne organizacije za razsvetljavo motornih vozil. SANDI SEKIRNIK

...Madžarska; E 8... Čeho- slovaška...

Tudi Jugoslavija je ratificirala sporazum o enotnih pogojih za testiranje svetlobne opreme ter dobila številko »E 10«.

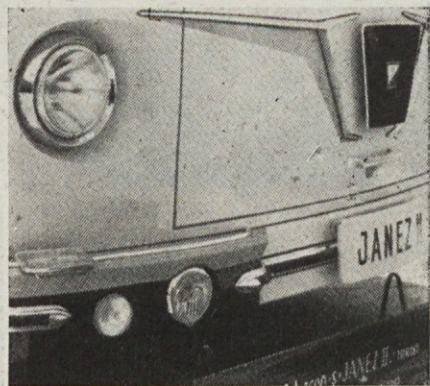
Ob ratifikaciji omenjenega sporazuma pa je sekretariat Zveznega izvršnega sveta za industrijo dne 18. 4. 1962 proglasil svetlobni laboratorij AE v Saturnusu za pooblaščen laboratorij za testiranje svetlobne opreme na področju SFRJ.

Vsaka država podpisnica enega ali več omenjenih sporazumov mora skrbeti, da je njena proizvodnja svetlobne opreme v skladu s sprejetimi pogoji, standardi in predpisi mednarodne organizacije za razsvetljavo motornih vozil. SANDI SEKIRNIK

Velika uporabnost naših svetilk

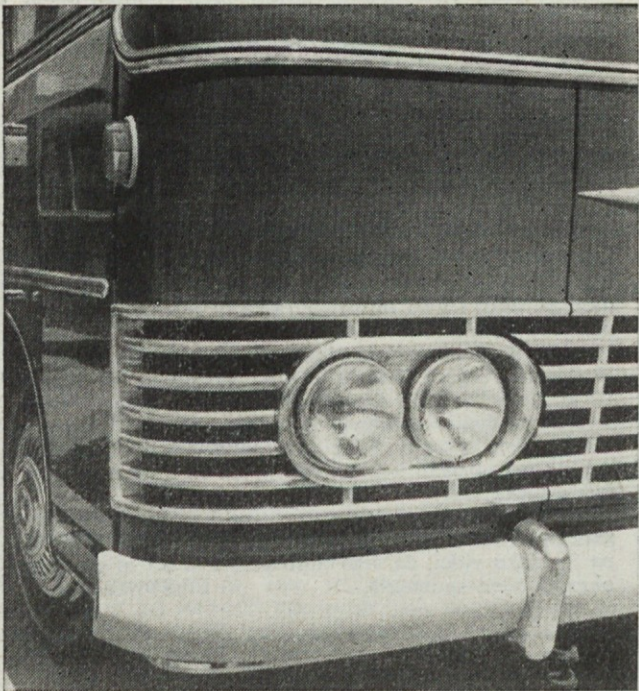
Na zadnjem sejmu motorjev in motornih vozil v Ljubljani smo v okviru CIS-ovega izložbenega prostora razstavili veliko naših izdelkov za opremo motornih vozil. Da ne bi naštevali posamezne proizvode, ki jih imamo v različnih variantah že veliko število, si raje pogledjmo, kaj so na tem mestu pokazali naši najvidnejši proizvajalci karoserij.

Predvsem je treba pohvaliti Avtomontažo iz Ljubljane, ki je s svojo skupino projektantov uspela izdelati na 6 cilindrskem TAM-u okusno, arhitektonsko dovršeno karoserijo, ki so jo na domislen način izpopolnili z našimi izdelki.

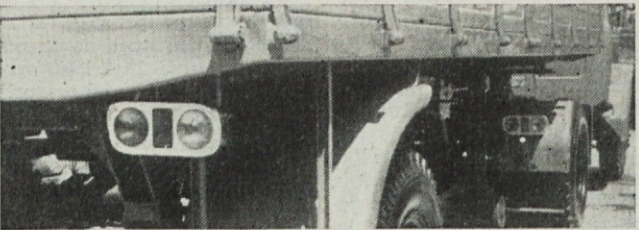
Naš žaromet $\varnothing 170$ z okrasnim obročem se sklada v celoto s pozicijsko svetilko $\varnothing 85$ z belo plastiko in meglenko. Zelo efektno deluje v zadnjem delu tega vozila vgrajena horizontalna svetilka v posameznih elementih — amber in rdeča! Tudi montaža odbojnega stekla (mačje oko) na boku vozila poleg estetskega videza deluje tudi koristno z ozirom na položaj vozila na cesti.

Avtobus »11. Oktomvrija« iz Skopja na FAP-ovi karoseriji — preseneča z moderno linijo čelne strani, kjer se posrečeno ujema v celoto žarometi $\varnothing 170$. Zadnje stran pa poživljajo svetilke $\varnothing 85$ v rdeči, amber in zeleni barvi v posameznih elementih.

Avtobus 11. Oktomvrija iz Skopja

Tudi TAM Maribor je s prehodom na montažo kombinirane zadnje horizontalne svetilke na vseh svojih vozilih pokazal, da so z vgraditvijo te svetilke poleg kakovosti pridobili na estetskem videzu zadnjega dela svojih vozil, kabinu pa poživlja bočna amber svetilka.

Zadnja kombinirana svetilka

IMV Novo mesto je na zadovoljstvo svojih potrošnikov prav tako napravil spremembo na svojem vozilu ter vgradil vertikalno svetilko v vozilo »kombi« in požel veliko priznanje avstrijskih kupcev, kamor izvažata ta vozila. Svetilka

Disciplina in izboljšave - 42 urni delavnik

Delavski svet EE OTP je na svoji izredni seji zadalil posebno komisijo z nalogo, da pripravi predloge za izboljšave, ki bi omogočile prehod s 46 urnega na 42 urni delavnik. Te predloge bo centralna komisija uredila ter izdala ustrezna navodila, tako da bo mogoče s 1. novembrom uvesti poizkusno obratovanje s skrajšanim delovnim časom. Po izkušnjah poizkusnega obratovanja pa bo cela tovarna prešla na 42 urni delavnik v začetku leta 1964.

Naloga, ki je bila postavljena pred komisijo in jo je morala rešiti v razmeroma kratkem času, ni ravno lahka, ker je bilo treba predvideti vse potrebno, da bi kljub skrajšanemu delovnemu času obdržali ali celo zvišali produktivnost. Posebno je bilo treba paziti tudi na to, da se ne bi znižali dohodki zaposlenih, ker bi s tem znižali življenjsko raven.

Med ukrepi, ki jih bomo morali izvesti je na prvem mestu izboljšanje delovne discipline, zmanjševanje nepotrebnih delovnih nezdod in s tem izpada od dela zaradi bolniškega staleža, zmanjševanje izmeta, čim manjše izgube časa pri predaji izmen in podobno.

Komisija je ugotovila, da povzročajo orodja, ki niso izdelana in prirejena za veliko serijsko proizvodnjo veliko zastoja in zmanjšujejo, zaradi pogostih okvar, izkoriščanje strojev. Po približni cenitvi je približno 50% orodij potrebnih temeljite predelave ali pa izdelave popolnoma novih orodij. Če bi v oddelku stiskalnice imeli vsa orodja dobro izdelana, bi lahko brez težav naredili toliko, da bi morali v vseh ostalih oddelkih naše EE reševati ozka grla. Res je, da

naše stiskalnice že precej izrabljene, vendar niso glavni razlog za okvare orodij, temveč se vzrok največkrat skriva v provizorično izdelanem orodju. Če bi imeli boljše orodja, ki bi brez remonta vzdržala nekaj sto tisoč odrezkov, bi ne bilo večnega prestavljanja orodja in preobremenjevanja remontne orodjarne.

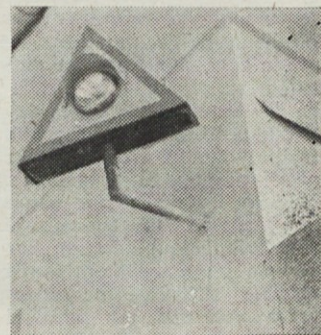
Poleg izboljšanja kakovosti orodij pa moramo samo urediti še čim boljše izkoriščanje strojev. Postaviti si moramo terminski načrt, uvesti 3. izmeno povsod, kjer se bodo pokazala ozka grla, specializirati delovno silo za posamezne stroje in vrste dela, uvesti delo po standard-

nih časih, intenzivno delati na zmanjšanju izmeta, zagotoviti dober material za predelavo, nabaviti potrebne nove stroje, povečati število zaposlenih do polne zasedenosti vseh delovnih mest, izboljšati sistem obračunavanja delovnih nalogov in s tem doseči boljše in hitrejše kontrolo nad nepravilnostmi, zaostri kriterije za prevzem polizdelkov od zunanjih dobaviteljev kakor tudi prevzem izdelkov med samimi oddelki, s študijem tehnoloških postopkov odstraniti vse ovire za večjo storilnost in še vrsto drugih ukrepov.

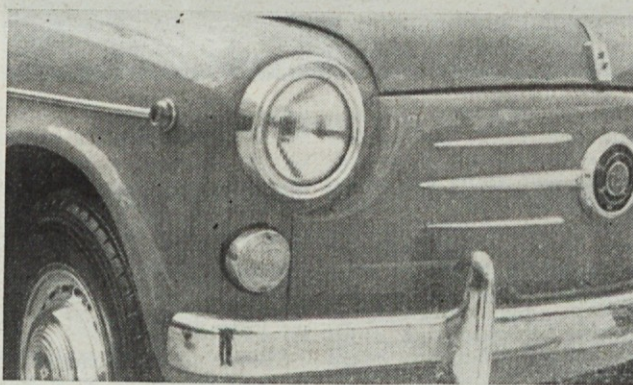
JANEZ HERZOG

Velike drobnarije

Vsakanja pot v službo pešca, kolesarja ali voznika motornega vozila, ki je zaposlen v moščanskem podjetju Ob železnici 16 ali na kratko v »Saturnusu«, te popelje mimo vratarja na tovarniško dvorišče. Nič posebnega, saj se v vsako podjetje pride tako. Pa vendar je v Saturnusu nekaj povsem posebnega. Tisti, ki mirno hodijo in se vozijo, so verjetno že opazili, da je na vratarju pod-

Pri vходу

Naše svetilke na Fiatu 600-D

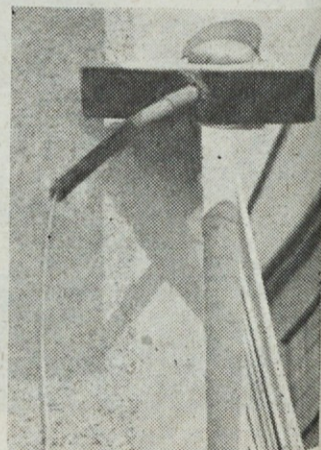
si je pridobila tudi mednarodno priznanje avstrijskega svetlobnega laboratorija.

Da se dajo naši izdelki uporabiti na vseh vozilih, nam priča tudi montaža žarometi $\varnothing 130$ na traktorjih Industrije motorjev in traktorjev iz Rakovice ali pa na delovnih strojih — viličarjih Indosa.

Veliko se bo dalo še narediti, ko bomo razpolagali z novimi proizvodi kot so dvojni žaromet $\varnothing 136$, nova horizontalna svetilka za Fiat 1300, pravokotne meglenke itd. Večjim karoserijskim tovarnam primanjkujejo za opremo svojih vozil svetilke za osvetlitev tablice, nove stropne svetilke in še veliko drugih proizvodov, ki se dnevno pojavljajo v svetu.

Da bomo vse to lahko nudili našim kupcem, nas čaka še veliko dela, ki ga bo moral opraviti razvojni oddelek.

JANEZ MATUL

Na dvorišču

Letos in drugo leto 20 stanovanj

Članek, ki ga objavljamo danes naj da članom kolektiva jasno sliko, kako je z nakupom stanovanj, kakšna stanovanja bodo na razpolago in kako bo z razdelitvijo. Kakor vsako leto je tudi v letošnjem letu naše podjetje sklenilo kupno pogodbo s stanovanjskim skladom občine Ljubljana-Moste-Polje za nakup 20 stanovanj, ki bodo dograjena v letu 1963-64. Vsem je znano, da je naše podjetje odpovedalo kupno pogodbo iz leta 1962 z Zavodom za stanovanjsko izgradnjo v Ljubljani, za stanovanja v Jarški ulici, ker ni imelo dovolj sredstev za plačilo, saj bi bilo potrebno plačati ves denar pred vsetlivitvijo v stanovanja. Po sklepu CDS se je naše podjetje odločilo za nakup stanovanj

na razpis Stanovanjskega sklada občine Ljubljana-Moste-Polje. Za ta način smo se odločili zaradi dokaj ugodnejših pogojev, kajti stanovanjski sklad zahteva le 50 odst. sredstev, zaradi česar je bilo mogoče kupiti več stanovanj. Ostalih 50 % vrednosti stanovanj kreditira stanovanjski sklad v obliki posojila. Za odplačevanje tega posojila pa so dani precej ugodni pogoji, saj znaša obrestna mera le 2 % za dobo 8 let. Tako je potekal letošnji nakup stanovanj.

Kritično pa se moramo dotakniti izbire stanovanj. Med kupljenimi stanovanjskimi enotami pogrešamo več manjših cenejše izvedbe. Do te pomanjkljivosti je prišlo, ker naše podjetje ni pravo-

časno prijavilo svojih potreb stanovanjskemu skladu. Zaradi tega predlagamo, da v bodoče skrb za udeležbo na razpisih prenesemo v delokrog stanovanjske komisije, ker ta najbolj pozna stanovanjsko problematiko in jasno na podlagi tega tudi potrebe po številu in velikosti stanovanj. Predlagamo CDS podjetja, da o tem predlogu razpravlja in zavzame ustrezni sklep.

Po sklenjeni kupni pogodbi v letošnjem letu je podjetje Saturnus kupilo od Stanovanjskega sklada občine Ljubljana-Moste-Polje 20 stanovanj. So predvsem na Kodeljevem, po eno stanovanje pa smo kupili v Pokopališki ulici in ob Zelenj jami — glej razpredelnico.

rialno šibki prosilci pa bodo samoprispevka oproščeni. O višini samoprispevka in o oprostitvi bo razpravljala CDS podjetja in dal svojo soglasnost. Ta sredstva se bodo kot doslej tudi v bodoče razdelila med prosilce za dodelitev posojila, ki gradijo stanovanja ali stanovanjske hiše v lastni režiji. Zato naj ne bo nikomur težko položiti zahtevanega samoprispevka, saj bo pomagal s tem rešiti stanovanjsko vprašanje svojega delovnega tovariša.

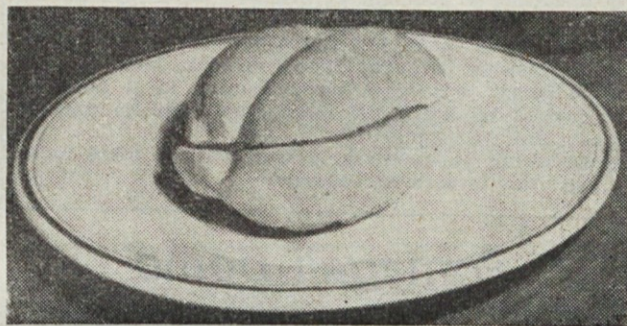
Samoprispevek se bo vračal s tem, ko bo stanovalec plačeval polovično najemnino do popolnega vračila. Stanovanjske enote, ki so zajete v objavljenem pregledu bomo razdelili med prosilce že letos, ne glede na to kdaj bodo stanovanja zgrajena. Vsakdo bo že naprej lahko predvidel, da bo moral plačevati samoprispevek, kajti stanovanja bomo dali v uporabo le ob urejenih obveznostih prosilca.

STANOVANJSKA
KOMISIJA

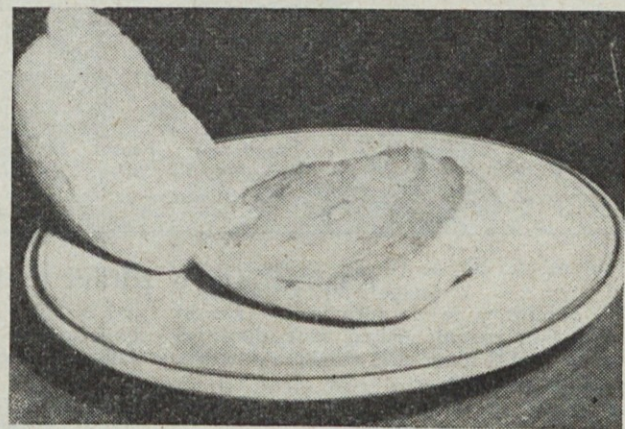
Na pripombe in pritožbe ni odziva

V zadnjem obdobju ni bilo seje organov delavskega samoupravljanja ali pa sestanka kolektiva, kjer ne bi omenjali obratne menze.

Vse pripombe pa ne najdejo pravega mesta pri odgovornih delavcih v obratni menzi. Pri tem se ne želimo spuščati v analizo kalorične vrednosti toplega obroka in kosila, temveč želimo nekaj reči o sendvičih, ki jih poleg ostalega prodajamo našim članom kolektiva in na katerih kakovost je bilo že dovolj pikrih pripomb.

Večkrat jemo take ...

Zelo se jezimo in včasih celo ...

Cena sendviča za člana kolektiva sicer na videz ni visoka, saj ga lahko sleherni član kolektiva kupi za 30 dinarjev. Poleg tega pa gre iz skupnih sredstev k vsakemu prodanemu sendviču še 10 dinarjev, torej je dejanska cena sendviča 40 dinarjev. In kakšen je ta naš sendvič? Nema lokrat se zgodi, da mu sploh ne moremo reči sendvič z ozirom na kakovost. Tako je bilo tudi v zadnjem času, ko so se člani kolektiva opravičeno vpraševali, ali je ta sendvič vreden 40 dinarjev. V primeru, ki ga omenjam, je bilo poleg žemlje 1,5 dkg salame in sira. Salama stane 750 din kg. Torej bi bila skupna vrednost sendviča največ 21 dinarjev in kje je sedaj razlika do 40 dinarjev. Ali je to namerno narejeno, ali pa iz malomarnosti, je težko reči. Vsekakor pa ni v redu, ter naj bo zaposleni v menzi opomin, da se tako ne sme posloovati in omalovaževati člane kolektiva, ki so sprejeli sklep o dotiranju obratne menze, da bi bili kar najboljše postreženi.

JOZE EINSPILER

PREGLAD KUPljenih STANOVANJ TOVARNE SATURNUS ZA LETO 1963 in 1964

Ulica	Velikost stanovanja	Število stanovanj	Kvadratura stanovanja	Nadstrópnje	Cena	Rok vsetlitve
Kajuhova	stanovanja	2	47,91 m ²	II. nadstropje IV. nadstropje	4,490.000 4,310.000	december 1963
Kajuhova	dvosobno	3	47,91 m ²	pritličje pritličje II. nadstropje	4,310.000 4,310.000 4,490.000	december 1963 december 1963 december 1963
Moškričeva	dvosobno	2	63,43 m ²	III. nadstropje IV. nadstropje	5,400.000 5,400.000	december 1963
Moškričeva	dvosobno	2	51,30 m ²	pritličje pritličje	4,500.000 4,500.000	avgust 1964
Moškričeva	dvo in polsobno	3	57,74 m ²	III. nadstropje III. nadstropje II. nadstropje	4,864.000 4,864.000 4,864.000	december 1963
Kajuhova	dvosobno	4	50,72 m ²	pritličje III. nadstropje IV. nadstropje pritličje	4,180.000 4,180.000 4,180.000 4,180.000	december 1964
Moškričeva	enosobno dvosobno	1 2	34,14 m ² 50,72 m ²	pritličje pritličje	2,300.000 3,700.000	september 1963
Pokopališka	trosobno	1	67,70 m ²	II. nadstropje	5,400.000	maj 1964
Povšetova	trosobno	1	57,74 m ²	II. nadstropje	4,864.000	avgust 1964
Skupaj:		20			89,336.000	

Skice in ostale podatke dobite pri stanovanjski komisiji.

Najtežje delo pa čaka sedaj stanovanjsko komisijo, ki bo morala stanovanja razdeliti med prosilce. Težave se kažejo predvsem v tem, ker je treba teh 20 stanovanj razdeliti med 180 prosilcev. Upoštevat je treba najrazličnejše činitelje. Vendar moramo povedati, da bomo stanovanja razdelili v glavnem prosilcem, ki predstavljajo za podjetje strokovne moči in prosilcem, ki živijo v težkih socialnih prilikah. V ta namen stanovanjska komisija vse prosilce ponovno anketira, da bi si tako ustvarila jasno sliko o dejanskih potrebah po stanovanjih. Nekatere prošnje so že precej stare in se je lahko zgodilo, da so se pogoji prosilcev že spremenili. Po zaključenem pregledovanju in ogledu sta-

novanj prosilcev bo komisija izdelala dokončen predlog za razdelitev. Ta predlog bomo dali v razpravo Centralnemu delavskemu svetu podjetja, ki bo dokončno sklepal o predlogu.

Kot že pri prejšnjih delitvah, tako bomo tudi pri letošnjih delitvah uvedli samoprispevek prosilca. Ta prispevek

bo znašal od približno 200.000 do 350.000 din, kar bo odvisno od velikosti stanovanja. Pri določanju višine samoprispevka bomo upoštevali tudi finančno stanje prosilca, ki ni pri vsakem enako. Višji samoprispevek prosilca bo vsekakor imel za posledico več možnosti pri dodelitvi stanovanja. Mate-

Izum za fičke

Zahvaljujoč izumu Vinka Pevcina, predmetnega učitelja za tehnični pouk na osnovni šoli »F. Vrunča« v Celju, si je kakih 100 lastnikov fičkov iz Celja prihranilo izdatke za hotelsko sobo ali šotor za počitnice. V svojih vozilih so enostavno preklopili prednja sedeža in s tem pridobili dovolj prostora ležišče, dolgo 2 metra.

Izum V. Pevcina je poseben mehanizem, ki ga je treba vgraditi v spodnje ogradne prednjih sedežev. Stroški so zares minimalni — vsega približno 3000 dinarjev. Toliko sta namreč veljala mehanizem in vgraditev v ključavničarskem obratu v Zidanškovi ulici, katerega vodja je bil do pred meseci V. Pevcin. Če bi izumljeni mehanizem kako podjetje izdelovalo serijsko, bi stroški lahko bili še dokaj nižji.

DELO

Organi samoupravljanja sporočajo

CENTRALNI DELAVSKI SVET:

● je obravnaval predlog plana proizvodnje za l. 1964. Priporočil je članom kolektiva, da naj o njem razpravljajo na sestankih ekonomskih enot in oddelkov. Po končani razpravi je treba osnutek plana ponovno pregledati in ga predlagati centralnemu delavskemu svetu, ki ga bo nato sprejel;

● za nakup stanovanj bomo namenili 89.336.000 dinarjev. Polovico vsote bomo vplačali do konca leta 1964, ostalo pa v naslednjih osmih letih;

● tovariš Trampuš Boris in tovarišica Sojer Minka samostojno rešujeta stanovanjska vprašanja. Kot pomoč se jima odobri posojilo. Tovariš Trampuš dobi 500.000 dinarjev, tovarišica Sojer pa 300.000 dinarjev posojila;

● z graditvijo tiskarne naj se nadaljuje. Tiskarna se bo podaljšala še za dve polji. Zato je potrebo 29 milijonov 700.466 dinarjev, ki jih je centralni delavski svet odobril;

● naš kolektiv bo iz skladov vplačal 6 milijonov dinarjev ljudskega posojila, ki je namenjeno obnovi Skopja;

● priporočil je, da naj bi vsi člani našega kolektiva vplačali ljudsko posojilo.

UPRAVNI ODBOR PODJETJA:

● kadrovski sektor bo takoj naredil analizo, koliko nam manjka delovne sile. Delovno silo, ki nam manjka, moramo takoj nadoknaditi z novo;

● čimprej je treba ugotoviti, zakaj nam primanjkuje kositernega traku;

● več članov kolektiva si bo šlo v inozemstvo ogledat različne sejmne in razstave;

● imenoval je komisijo za pripravo na skrajšanje delovnega časa. Sestavljajo jo: Zdravko Rapušček — predsednik, Janko Jakše, ing. Lovro Verčko, ing. Zvone Gogala, Vekoslav Bregant, Vlado Drnovšek, Janez Smrajc, Silvo Lavrič in Janez Ošaben. Analizo, ki je potrebna za prehod na krajši delavnik, mora komisija narediti mesec dni po ustanovitvi;

● pooblastil je kadrovski sektor, da naj takoj začne organizirati inventurne komisije.

Pomagali bomo

24. septembra smo imeli v obrokih. Osebnih dohodke, ki jih bomo prispevali, bomo nadoknadili z dodatnim delom, tako da nam dejanska življenjska raven ne bo padla. Način nadoknaje bodo skupno določili vodstveni in samoupravni organi.

Po svojih močeh bomo prispevali za obnovo Skopja, istočasno pa bomo dvigali mo vplačali v petih mesečnih produktivnost.

Razmislimo o zdravi prehrani

»Prehrana je vir zdravja« — take in podobne parole slišimo vsak dan, pri tem pa niti malo ne pomislimo — kako, zakaj in kdaj?

Tako jemo, kadar nas je pač volja in kar hočemo, oziroma kar imamo. Če pa pogledamo malo pobliže, pa je že dovolj, če se ustavimo pri našem zajtrku. Iz povpraševanj in razgovorov vem, da nas večina ne zajtrkuje.

Ob 9. uri potem malicamo izdaten obrok enolončnice, nato opoldan po delu nekaj skuhamo in seveda — tako pravimo — za večerjo imamo čas in jo pripravimo najobilnejšo.

Tako pa ni prav. Zjutraj gremo na delo s praznim želodcem, ko bi naš organizem potreboval pač največ energije, da bi lahko pošteno zastavili delo. Do malice opravimo že malone polovico dela in pri tem krepko načnemo notranje rezerve. 700 kalorij ob malici tudi ni mnogo in tako se do konca delovnega časa še bolj izčrpavamo. Popoldan pa organizmu nadoknadimo energijo in zvečer za v posteljo se pošteno najemo.

Naš jedilni list pa bi morali krepko obrniti.

Naš organizem je preko noči porabil energijo prejšnjega dne, zato mu jo moramo zjutraj krepko nadomestiti. Torej

naj bi bil v naši prehrani najpomembnejši obrok zajtrk, pa čeprav bi morali zaradi tega morda malo preje vstati. Vsekakor se nam bo to obrestovalo. Tak zajtrk naj bi vseboval beljakovine (meso, mleko ali sir), nekaj ogljikovih hidratov, ki jih dobimo s sladkorjem in kruhom ter nekaj tošč. Vsekakor naj bi bil to obilen obrok ne samo po velikosti, ampak tudi po kakovosti. Nato bi bila organizmu še prav tako potrebna malica v sedanjem sestavu. Doma je lahko tudi malo kasneje — zmerno kosilo in zvečer lahka večerja. Zadostovala bi taka kot je tedaj naš zajtrk — če ga sploh kaj je.

Vem, da je težko spremeniti v jedilniku toliko vkoreninjeno navado in sem prepričana, da se boste prva dva dni čudno počutili, da res ne boste mogli pojediti veliko, pa vendar poizkusite vztrajati in čez mesec dni boste popolnoma lahko zajtrkovali. Pa tudi nič dražja ni taka prehrana, saj kar bi sicer pojedli zvečer — boste ob spremenjenem jedilniku zjutraj.

Le tako bo manj slabosti in omedlevec dopoldan — saj izvirajo le od pomanjkanja kalorij in počutili se bomo dosti bolje.

MAJDA GORŠE

Mladinska konferenca

(Nadaljevanje s 1. str.)

odgovornih ljudi in UO menze in pa vseh nas, ki jemo v tej menzi in ne dovolimo, da bi nam med malico dvigali prah ali pa celo poslali žogico v krožnik. All se vam ne zdi, da bi se ob tako vztrajnem in neodgovornem obnašanju naših namiznotenjskih asov le našel nekdo, ki bi to vprašanje sprožil v naši upravi ali pred organi samoupravljanja ali pa pred sind. organizacijo. Skratka tam, kjer se ta vprašanja rešujejo. Mogoče bi ta »ovaduh« bil človek, ki je za to zadolžen, vendar je zaradi vseh drugih skrbi to »prezrl«.

Mar pri nas mladina ne čuti potrebe po primernih klubskih prostorih, kjer bi lahko med odmorom in po delu segla po dnevnem časopisju, revijah, šahu ali se kako drugače razvedrila. Mar

Slavko Vrzal — IO sindikalne podružnice

vsil tisti, ki po predalih hranimo dokumentacijo in arhiv organizacij, ne čutimo potrebe po primernejšem mestu ki bi bilo dostopno vsem, ki imajo opravka s to dokumentacijo.

O teh in podobnih vprašanjih smo na letni konferenci zelo malo razpravljali ali pa sploh nič. Izvolili smo si

tovarniški komite ZMS in nov izvršni odbor družine PZS. S pravico pričakujemo, da bosta bolj energično segla po teh in podobnih vprašanjih. Vsi ostali pa naj bi s konkretnimi predlogi pomagali pri reševanju in iskanju metod, da se čimveč mladine vključi v to delo.

MILAN DRAKULIĆ

Okna v Saturnusu so čistejša kot v Lucasu

Naj vam najprej povem, da je Lucas ime podjetja, s katerim sodelujemo že četrto leto. Lucas je podjetje v Angliji in proizvaja žaromete. Kar je napisano v naslovu pa je povedal predstavnik tega podjetja g. SPENCER.

G. Spencer povejte nam, kakšne vtise ste dobili ob vam, sem delal v majhnem letošnjem četrtem obisku? laboratoriju. Okna so bila

razlik, usklajujem z določenimi merami. Točnost merjenja je še posebno važna, ker je vaš laboratorij pristojen za preizkušanje žarometov in za podeljevanje znaka E. Znak E predstavlja določeno kakovost, ki je priznana v Evropi.

Povejte, prosim, nekaj misli o naših žarometih?

»Najprej vam moram povedati, da se svetilnost vaših žarometov močno izboljšuje. Prav gotovo je svetilnost odvisna od konstrukcije, torej se tudi konstrukcija stalno izboljšuje. Od ravnih in neobdelanih šip ste prešli na ovalne. S tem ste dosegli, da svetlobo razporejate po vaši želji in po potrebah, ki se pojavljajo pri posameznih vrstah. Refleksni žarilci so kakovostni.«

V prostem času ste opravili več izletov. Kje vam je bilo najbolj všeč?

»Na izlete sem hodil skupaj z znanci iz Saturnusa. Najbolj mi je bilo všeč na Krvavcu. Zelo prijetna je vožnja z žičnico.«

Vas je bilo na žičnici kaj strah?

Ne, bolj neprijetno mi je v letalu.

Kako vam je všeč naše morje?

»Je zelo lepo, toplo in mirno. Tovariš Sekirnik sicer pravi, da takrat, ko smo bili mi tam, ni bilo mirno.«

Ste poročeni?

»Da.«

Kaj boste najprej povedali ženi in otrokom o naši državi?

»Kmalu bomo šli v Jugoslavijo na dopust. Tam so dobri ljudje in narava je zelo lepa. Imajo tudi dobro hrano in izvrstno kapljico.«

Bi me mogoče vi radi kaj vprašali?

»Ja. Kaj mislite o Angležih, ki so bili pred menoj tukaj?«

Ostali so nam v lepem spominu.

PETER MARN

Razgovor z gospodom Spencerjem je bil prijeten

majhna, skozi je prišlo le malo svetlobe. Novi prostori so večji in lepši. Od obiska do obiska je tovarna večja! Imam vtis, da vaše podjetje zelo dobro dela. Ja, in hrana je iz leta v leto boljša in več je je. Sicer pa napišite le tisto, kar je dobro!»

In kaj ste slabega opazili?

»Torej slabega nič. Le to mi ni všeč, da imate prenatrpane oddelke. Pri nas se material vse hitreje giblje (v Lucasu imajo skladišča, ki so enako velika, kot je naš OTP op. p.)«

Kaj pa okolica tovarne?

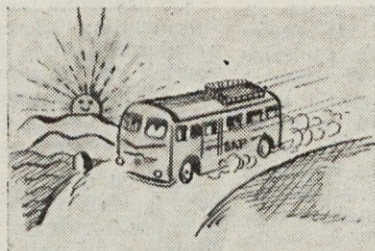
»Malce tuje mi je, da pred tovarno ne vidim gneče avtomobilov. Pri nas je namreč velika stiska za parkirne prostore. Zelo rad pa pogledam skozi okno, ker vse naokrog vidim zelenje in živo pisano naravo, okoliške hribe z gorami v ozadju. Doma sem za ta užitek prikrajšan.«

Kaj delate takrat, kadar ne gledate skozi okno?

»Takrat sem v laboratoriju, kjer pregledujem naprave. Kontroliram točnost merjenja in jih, če prihaja do

Idila dopusta - Idila dopusta - Idila dopusta - Idila dopusta

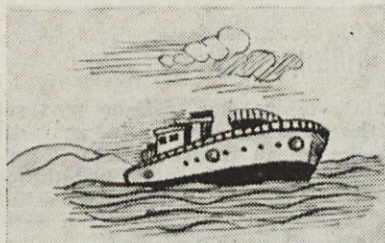
Nisem pesnik — duhoviti,
da bi mogel vse spesniti
kot je treba — zato vam,
pišem pač tako — kot znam.
Tudi letos sva sklenila z ženo,
preživeti naš dopust,
da bi v Lošinj u zabila,
kar pritrkala sva si od ust.
Vsako leto več' zadrega,
v našem domu je seveda.
Receptor naš ima skrbi,
da ljudi razporedi.
Vsakih sedem dni je izmena,
v domu menjajo se imena,
eni so morja že siti,
drugi gredo se soliti.

Al' servirka — pa bon ton,
»bejžte« pravi — ne pardon.
Vino pristno — hrana prima,
kaj še hočeš da bo rima.
Po kosilu brž na plažo,
vsak ima pri sebi mažo.
WC edina je kabina — kaj češ,
ko pa plaža druge nima.
Ko po plaži se razgledaš,
in z očmi po ženskah begaš,
vidiš suhe in debele.
Sebi lepe so se zdele,
le z brisačo okrog telesa,
kakšna naj bo to noblesa?

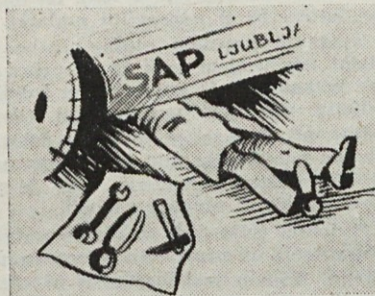
Zgodaj zjutraj SAP se odpravi,
s skupino delavskih družin —
vsi namenjeni v Lošinj —
kmalu se na Rabcu ustavi.
Cres se vidi že v daljavi,
vedno bližje smo —
trajekt za nam' je že —
a glej defekt,
kar sredi ceste nas ustavi.
Glej ga šmenta, kaj bo zdaj?
ne moreš ne naprej in ne nazaj!
Al' naš šofer je fant od fare,
ga ta nezgoda ne potare,
le ur'ce pol je sam' minilo,
popravljal avto je za silo
in spet naprej smo zadrželi,
ter srečno na naš cilj prispeli.
Konec dolge je poti,
vsak k upravniku hiti,
da mu sobico pokaže
in kje prideš prej do plaže.

Ko večerja je že mimo,
vsi pred domom posedimo,
v klubu gramfon zavija,
vsak po svoje ga navija,
Naj bo staro al' pa mlado,
vse ti lučke liže rado.
Ko se dan od sonca loči,
vsak po svoje si določi,
kaj bo storil, da bo prav,
da bo jutri čil in zdrav.
Z ženo rekla sva magar,
greva en večer v bar.
Eno ur'co sva sedela
in že »bara« dost' imela,
kajti vince je po petsto,
časa piva pa kar dvesto.
Postelje so kar primerne,
če bi bile malo daljše,
al' pa moje noge krajše.
Če bi ved'le rojstne vile,
bi me s krajšimi rodile.
In še nekaj vam povem,
kdaj se obrne sosed vem,
ker zaškriplje špampet tko,
da te v ušesih zaboli,
če zaspan si najbolj zate,
da v ušesa deneš vate.

Ena ura je že mimo,
ko za mizami sedimo.
Juha pride — dolgo nič.
Ur'ce pol je že minilo,
da na mizi je kosilo.
Zrezek velik kot pokrov,
z njim se mučiš, da s' gotov.

Vsaka stvar na svetu mine,
zato naj se tudi pesem ta,
s tole kitico konča.

Mladi Amerikanci so si z zanimanjem ogledali našo tovarno

Dne 31. 8. 1963 nas je obiskala petčlanska delegacija podmladkarjev ameriškega Rdečega križa, ki so bili pri nas kot gostje RK socialistične republike Slovenije. V tovarno Saturnus so prišli z željo, spoznati naš kolektiv ter se seznaniti z delom in življenjem mladine oziroma ženske delovne sile.

se tudi zanimali za krog odjemalcev naših proizvodov in če preko mesne industrije pošiljamo naše proizvode tudi v ZDA.

Ker so bili pri nas v času, ko Saturnus z ozirom na sezonski značaj proizvodnje v obratu Zalog zaposluje precejšnje število študentov, je

čo ter da je to presešlo vsa njihova pričakovanja.

Iz obrata Zalog so se vrnili v tovarno v Mostah. Tu so si ogledali celo tovarno. Z ogledom tovarne so bili zelo zadovoljni in so tudi izjavili, da jih izredno peseneča čistoča v proizvodnih obratih. Razgovor, ki smo ga imeli, se je nanašal predvsem na reševanje notranjih problemov v kolektivu kot so: zdravstvo, socialno varstvo in stanovanjska vprašanja. Gostom iz Amerike smo povedali, da imamo v tovarni lastno obratno ambulanto.

O stanovanjskih vprašanjih smo jih seznanili le toliko, da tovarna vsako leto kupuje stanovanja ter jih deli po nekakšni lestvici, da imamo v tovarni socialnega delavca ter kadrovske službo.

Vodja delegacije iz ZDA je izjavila, da se lahko malokateri Američan pohvali s tem, da je videl v Jugoslaviji tovarno Saturnus. Kajti ona pravi, da je naša navada, raznim delegacijam kazati gigante naše težke industrije, da pa o lahki industriji, ki nosi levji delež v industrijski proizvodnji Jugoslavije, vedo zelo malo. Ni slučaj, če se v ZDA srečata znanca, ki z veseljem pripovedujeta, da sta bila v Jugoslaviji.

SLAVKO VRZEL

Razgovori na stanovanjski komisiji so bili zelo zanimivi, včasih pa tudi tragični

Ob stanovanjih spoznavamo veliko problemov

Na pisalni mizi je polno map. V mapah prošnje. Vse so pisane z enim samim ciljem — dobiti stanovanje. Kdo je ta? Kaj pa ta prosi, kje dela, koliko let je v naši tovarni zaposlen, to so vprašanja, ki jih mora razjasniti stanovanjska komisija, katere naloga je razdeliti 20 stanovanj med 180 prosilcev, ki vsi v prošnjah zatrjujejo, da nujno rabijo stanovanje ter prosijo za razumevanje. Torej vsi rabijo stanovanje, vsak najbolj kruto in prizadeto občuti svoj položaj. Stanovanjska komisija mora razumeti vse. Ker stanovanj ni toliko kot je prosilcev, nastopi vprašanje, kdo je bolj potreben in komu po sprejetih merilih pripada stanovanje. Sledijo razgovori, popisovanja in tudi solze niso redkost. Kako težko je človeku, ki si predstavlja po-

ložaj sotovariša. Pomagati bo potrebno. Otrok, ki je star pol leta, ne sme živeti na skednju, žena, otrok in mož ne sodijo skupaj, 5 ljudi ne more živeti v eni sobi, uta ni prostor za družinsko stanovanje, brez počitka na postelji je naslednji dan nemo goče delati. Gospodar me vsak dan napada, itd. Vse to in še mnogo podobnih težav je slišati od naših sodelavcev. Vprašanja in odgovori se vrstijo in na vrsto pride tudi prispevek. Nimam denarja, si bom izposodil, lahko dam takoj. Stanovanjska komisija ima že v mislih prosilce za posojilo, ki živijo v težkih stanovanjskih pogojih in jih je tudi potrebno reševati. Tudi oni so zaposleni pri nas, tudi oni so potrebni pomoči.

FANI ŽUZEK

Prva pot v naši tovarni jih je vodila v obrat Zalog. Tu so si gostje ogledali proizvodnjo, delo na avtomatskih linijah in vse podrobnosti v zvezi s proizvodnjo konzervne embalaže. Gostje so

bila glavna tema razprave, pod kakšnimi pogoji sprejemamo mlado delovno silo oziroma dijake, ki še niso dopolnili šestnajst let.

Gostom iz Amerike je bilo predvsem všeč to, da imamo v obratu Zalog red in čisto-

Pred skrajšanjem delovnega časa v EE embalaže

Priprave na 42-urni delavnik so stekle. Bežen pogled v našo EE nam pokaže, da so pogoji na skrajšanje delovnega časa precej slabi.

Kljub ugotovitvi pa smo prepričani, da bo mogoče najti še nekatere skrite rezerve. Oglejmo si nekatere!

Začeti z delom takoj ob zvonjenju. Čim manj zapuščati delovna mesta in delati do zvonjenja, ki označuje konec dela. Bolj organizirano izvrševati mesečne plane. Vsem mora biti jasno, da na tak način kot delamo sedaj, ne moremo povečati proizvodnje. Majhna naročila drobimo na še manjša in jih tako delamo dvakrat ali pa celo večkrat. S takim delom sicer zadostimo potrebam komercialnega oddelka, na drugi strani pa izgubimo mnogo časa za pripravljanje druge proizvodnje. Zaradi tega naredimo več izmeta in še evidenca nad izvršenimi nalogi se poslabša. Jasno je, da tudi za orodja, ki so v glavnem stara ni najbolje, če jih nastavljam za majhne količine. Ravno pri nastavljanju se orodja najprej pokvarijo.

Tudi delo na oddelkih bi moralo biti veliko bolje organizirano, kar je odvisno samo od vodilnih ljudi na oddelkih. Delo obratov za vzdrževanje zelo vpliva na nemoteno in solidno proizvodnjo.

Odpraviti zastareli šarnir na žico pri vseh škatlah. Se-

daj velikokrat ni prave žice ter jo moramo zaradi tega ročno rezati iz žice, ki je namenjena za neko drugo dimenzijo škatel. Tudi tehnološki postopek izdelave kant bi lahko izboljšali, če bi od-

pravili spajkanje in preizkušanje.

Seveda je tu vprašanje investicij, za katere pa bo enkrat tudi moral biti denar. Rabili bi vsaj dva zapiralna stroja in močnejši stroj za izdelavo spodnjega in zgornjega roba, dva gumirna stroja in napravo za nanašanje cementa na vzdolžni zgib. Seveda je pri rešitvi tehnološkega postopka izdelave kant še precej problemov, ki bi se jih morali takoj resno lotiti.

SILVO LAVRIČ

ZMANJŠATI ŠTEVILO NADUR

Ob nepopolni udeležbi je predsednik DSEE tiskarne dne 9. septembra 1963 začel sestanek DS in takoj predal besedo oddelkovodji, ki je bil na zasedanju UO tovarne. V kratkih besedah nam je povedal nekaj misli in tez za 42-urni tednik. Sestaviti je treba komisijo, ki bo pregledala dosedanje delo in delo, ki ga bomo morali opraviti tudi v skrajšanem delovnem času.

Komisija mora biti sestavljena iz strokovnjakov, ki do potankosti poznajo delo in potrebe v tiskarni. Prvo delo te komisije naj bo pregled dela v prvi polovici tega leta. Primerjati ga moramo s pla-

nom, ki smo ga postavili. Ugotoviti moramo tudi, kako smo delali v drugi polovici leta. Sklenili smo, da bomo med delavce-ke naše EE razdelili anketo, na katero bomo lahko vsak član tiskarne da svoje misli ali predloge v zvezi z vpeljavo 42-urnega tednika. V naši EE bi bilo nujno treba sprejeti na delo še nekaj novih delavcev, ker bi samo na ta način lahko delo normalno teklo po planu in bi tako odpadle marsikateri nadure in delo, ki je trajalo po 12 ali celo po 16 ur na dan. Komisija bo morala tudi dobro proučiti in pretehtati delovna mesta, na katerih delamo tudi ponoči in ob nedeljah. Ti ljudje so že sedaj preveč utrujeni. Najti bo treba nek ključ, po katerem bo predvideno delo teklo nemoteno, da bomo lahko zadovoljili potrebe vseh naših naročnikov.

Po okvirnem pregledu izvršenega plana naše EE pa smo ugotovili, da bomo lahko tudi v tiskarni pričeli z 42-urnim tednikom, pa čeprav nam primanjkuje kvalificirane delovne sile in imamo že precej zastareli strojni park. Res je, da nam rekonstrukcija otežkoča normalno delo, vendar moramo priznati, da plan kljub temu uspešno izpolnjujemo.

S takim in požrtvovalnejšim delom bomo tudi v krajšem delovnem času lahko dosegli enake delovne uspehe.

DIMITRIJ KOBILICA

Rabimo točno evidenco gibanja materiala

Vendar ne samo tistega »velikega«, ki se pojavi od časa do časa in o katerem potem govori pol tovarne, temveč tudi tistega manjšega »normalnega«, ki iz dneva v dan neopazno roma v stiskalnice za odpadke. Nanj smo se že tako navadili, da marsikdo misli, da o takih malenkostih sploh ni vredno več govoriti, posebno kot je toliko drugih »važnejših« problemov. Pa ni tako. Saj niti ne vemo točno kolikšen je ta izmet. Mogoče je 1% od celotne proizvodnje izdelkov, mogoče tudi 2% ali pri nekaterih izdelkih celo več. Pri mesečni proizvodnji pomeni 1% že 5 milij. in 2% 10 milij. To pa že ni več malenkost o kateri se ne bi splačalo razmišljati, kako bi jo odpravili, mogoče s spremembo oblike izdelka, orodja, tehnološkega postopka, s pravilno izbiro materiala itd. Za rešitev problema pa so potrebni osnovni podatki kot npr.: velikost izmeta in kje je nastal. Poiskati je potrebno vzrok, ki je izmet povzročil in nato ta vzrok zgoraj omenjenimi spremembami odstraniti. Pri iskanju vzroka zakaj je izmet nastal, ni mišljeno iskanje »krivca« — osebe ali oddelka — z namenom, da bi tega kaznovali, temveč so mišljeni pri tem predvsem drugi vzroki, ki povzročajo velik izmet in katere moramo odpraviti. Seveda pa vsega ne smemo zvrčati nanje s tem, da pravimo npr.: material je pretrd, preša je zanič, lak ni dober itd. obenem pa prikrivati resnične osebnostne vzroke.

Pri ugotavljanju velikosti izmeta na-

stajajo težave, ker mešamo med seboj pločevino, ki je namenjena za različne izdelke ali za različne serije istega izdelka. Za primer navajam podatke o delovnih nalogih, ki so bili izdani v juliju. Od skupnega števila 100% jih je približno 20% takih, ki izkazujejo večjo proizvodnjo, kot je teoretično možna iz uporabljene pločevine. Ker je jasno, da izdelka ne moremo napraviti brez pločevine, vemo, da podatki na teh nalogih niso točni. Problem je v tem, da ne vemo, kateri so ti nepravilni podatki. Ali je vpisanih premalo plošč, ali so bili izdelki napravljeni tudi iz odrezkov, ki niso vpisani, ali je proizvodnja izdelkov javljena na napačnem nalogu (druga serija), ali... Ker pa je takih delovnih nalogov kar 20% se tudi na točnost ostalih 80% delovnih nalogov, kjer je prikazan izmet, ni mogoče zanesti.

Podobno velja tudi za ostale podatke, ki se zbirajo ob proizvodnji posameznega izdelka. Namen tega sestavka ni obravnavati, kakšni so ti podatki in za kaj služijo. Rad bi poudaril predvsem to, da je samo iz pravih osnovnih podatkov mogoče dobiti tudi pravilne rezultate, pa naj bo to izračun proizvodnje, izmeta, plošč, izdelava kalkulacij ali karkoli. Tega se moramo vsi dobro zavedati, posebno sedaj, ko prehajamo na izračunavanje z IBM stroji, kjer lahko ena sama napačna številka spremeni npr.: patent doze v kante.

RADO VARDIJAN

Osebnostne novice

PRIŠLI V PODJETJE:

Bogoljub Tosić, Marjeta Gvardjančič, Marija Dornik, Ciril Židan, Pavel Vrbinc, Marija Polenšek, Drago Vizjak, Julijana Žižek, Julijana Carman, Marija Brlec, Anton Krisper, Miroslav Kovač, Martina Kobilica, Miloš ing. Podboj, Marjan ing. Gostinčar, Jože Benkovič, Smiljka Berič, Hajrudin Pasič, Slavko Pogačnik, Franjo Rešetar, Ljudmila Šmid, Ana Nose, Darinka Intihar, Cecilija Lipušek, Jože Radovan, Stanko Sagaj, Vekoslav Kette, Alojzija Intihar, Peter Županec.

ODŠLI IZ PODJETJA:

Disciplinski odpust:

Andel Gajdurovič
Radovan Mirkovič
Samovoljna zapustitev:
Peter Županec
Valter Kverh
Marija Firšt
Irena Žugečič

Sporazumno:

Joža Mohar, Marija Darabuš, Justina Pušič, Ana Berčan, Stane Blatnik, Alojzija Kardoš, Jožefa Dizdarevič, Ivan Hacin, Nace Smeh, Kati Tadič.

Rodile so:

Marija Šeme — sina Darka
Ana Švigljin — sina Dušana
Stefanija Novak — sina Bojana

Poročili so se:

Marija Žagavec — poročena Horvat
Marija Velečič — poročena Mihoci
Jože Zadnikar
Sonja Lampe — por. Gaber.

Ali smo dobri gospodarji?

Dober gospodar pri vsaki stvari varčuje. Ravno tako bi morali tudi mi pri našem delu gledati, da bi za določeno količino izdelkov porabili čim manj materiala, električne energije, pomožnega materiala, delovnega časa in kar je pri vsem najvažnejše, da bi bili izdelki res kakovostni in da bi bilo čim manj izmeta.

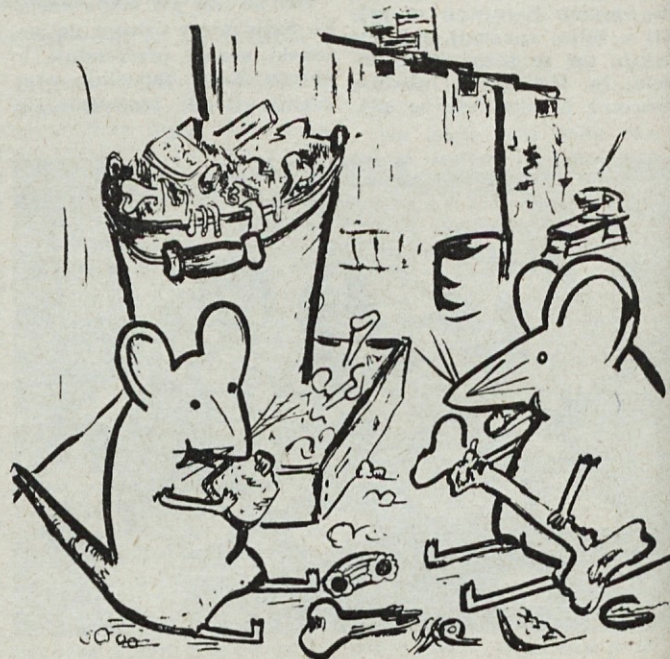
Na žalost pa vsak dan ugotavljamo, da v našem kolektivu na te stvari vse premalo pazimo, ter da delamo z njimi, kot da bi bile zastoj.

Podatek, da tovarišica Podgornikova proda v treh mesecih za preko 500.000 din izdelkov ni brezpomemben. Ti izdelki imajo manjše napake. Upam si pa trditi, da bi jih ne bilo niti desetino, če bi pri izdelavi posameznih operacij bolj pazili. Če pa vemo, da tov. Podgornikova proda te izdelke največkrat samo za četrtno vrednosti, imamo 75% izgube, za katero vemo. Kje pa je izmet, ki ga brez evidence pošiljamo v skladišče odpadkov? Poleg tega pa po tej znižani ceni prodajamo samo izdelke izdelane v EE embalaže, dočim se slabi izdelki iz ostalih EE stiskajo.

Pri vsem tem je deloma res, da moramo izdelke delati iz materiala, ki ni vedno najboljši, da so tudi stroji in orodja v glavnem stara. Toda to so vzroki, pri katerih si ne moremo dosti pomagati. Lahko pa veliko pripomremo pri zmanjšanju izmeta tako, da ne bo toliko opraskanih izdelkov, da bodo orodja bolje nastavljena, skratka, da bi izdelek naredili z več pazljivosti.

Če se bomo vsi, ki smo neposredno zaposleni pri izdelavi predmetov, nekoliko bolj zavedali koliko milijonov lahko prihranimo z vestnejšim delom, smo lahko prepričani, da kljub tako hitremu tempu dela, ki ga imamo, ne bo več toliko izmeta in bomo lahko rekli, da smo dobri gospodarji.

SILVO LAVRIČ

Človek nas grozno preganja!

V strojni so vse sveže preplekali in počistili, da nimam obstanke.

V menzi je tudi vse prelakirano, povrhu pa še ti Feničani, ki jih že od nekaj ne morem.

Res, vedno huje je...!

Da še teh čudovitih pomij iz kuhinje ne bi bilo vsak dan tu — potem, potem bi bilo pa po nas.

Mladina je letovala

Vsi, ki smo izkoristili večji del letnega dopusta, želimo veliko povedati svojcem, znancem in sodelavcem. Se vedno so nam v spominu doživljanja, ki se jih spominjamo. Že ko smo se odpravljali na dopust, smo računali, da bomo poleg prijetnih doživetij tudi neprijetne stvari, ker brez teh ne gre. Če ne bi bilo nič grenkega, tudi sladkor ne bi bil to, kar je.

Danes imamo res velike možnosti za izbiro mesta in načina, kako najbolje izkoristiti letni oddih. To velja posebej za mladino, ki je v glavnem vključena v organizacije, ki skrbijo za čim udobnejši in cenejši oddih svojih članov. Poleg počitniških domov gospodarskih organizacij in ustanov, imamo še veliko počitniških domov FSJ, Partizana in drugih. Želel bi napisati nekaj več o skupini članov družine PZS našega podjetja, ki je preživela letni oddih v počitniškem domu »Mladost« v Ohridu. Že v maju smo začeli s pripravami, seveda po predhodnem dogovoru o kraju dopusta. Ker je Ohrid precej daleč, voznja z vlakom pa bi bila naporna zaradi vročine in oddaljenosti, smo se odločili za letalo. Temu v prid je šlo tudi to, da nobeden od članov skupine ni videl tal iz ptičje perspektive, seveda iz večjih višin.

Predpriprave so zahtevale kar precej letanja za rezervacije sedežev v letalu ter korespondence z upravo letovišča v Ohridu. Končno je prišel dan odhoda — 17. julij 1963. Po eno in polurni zamudi zaradi megle smo ob 7,30 vzleteli z ljubljanskega letališča. Ob vzletu smo vsi tiščali nosove v okenčke, tudi tisti, ki so bili iznad kril. S podzavestnim strahom smo opazovali, kako se tla odmikajo. Ko smo Ljubljano pustili daleč za seboj, smo ugotovili, da smo junaško prenesli zračni krst — zahvala gre Navisanu. Po dveh urah letanja smo pristali v Beogradu. Ogledali smo si naše novo in sodobno letališče »Beograd« v Surčinu in mesto Beograd, kolikor nam je to čas dopuščal. Ob 14. uri smo se spet dvignili in odleteli proti Skopju in naprej v Ohrid.

Po čakanju, ki je trajalo nekaj ur, smo končno uspeli dobiti šotore. Ker nas je bilo 8 in od tega dve dekleti smo dobili 2 trojčka in 1 dvojček. Drugi dan, ker je bil to prvi »delovni dan« nove izmene, smo se seznanili z »voznim redom« letovišča, ter s pravicami in dolžnostmi počitničarjev. Kljub idealnemu vremenu in plaži smo v začetku skeptično gledali na okolico in trušč, ki je za nas bil nekaj nevsakdanjega. Tu je bilo zbrano okrog 500 spomenikov, ki so iz 9. sto-

mladincev in mladink izletja, smo zvedeli za njih vseh krajev naše dežele ter skupina mladine iz Francije. Tudi prehrana nam v prvih dneh ni odgovarjala. Posebno občutljivi sta bili zastopniki nežnega spola. V splošno zadovoljstvo pa to ni trajalo dolgo. Pečkoče sonce, voaa in zrak so učinkovali in hitro smo se pomešali med temnopolte Makedonke in Makedonce, sveže opečene Vojvodince in najbolj glasne Vranjčane in Beograjčane. Kot sem že omenil, prehrana ni bila po našem okusu, pa vendar nam ni ostajala, priboljške smo si pa sami delali — malice dopoldan in popoldan. Zahvala gre našim deklicam. Dnevi so postajali lepši in zanimivejši, prilagajali smo se trenutnim situacijam in niti opazili nismo, daj smo postali nedejliv delež množice brezbržnih in veselih mladih ljudi.

Poleg skupinskega izleta, ki ga je organizirala uprava letovišča — obisk samostana sv. Nauma, smo naredili nekaj krajših izletov v okolico dokaj lepega mesta Ohrid. Kot najbolj zanimive izletniške točke, poleg samostana sv. Nauma, so še: samostan Sv. Klimenta, samostan Sv. Jovana Kaneo, cerkev Sv. Sofije, obzidje trdnjave cesarja Samuela in pa stari del mesta Ohrid.

Ob obiskih teh kulturnih

bil, pa vseeno se nismo dolgočasili. Vedno smo si poiskali nekaj za zabavo. Zvečer pa smo se na še kar urejenem plesišču zavrteli, ali pa smo opazovali zanimivo folkloro naših narodov.

Pozornemu opazovalcu ne uide občutek, da je tu zbrana mladina iz vseh štirih strani dežel in da se je popolnoma prepustila počitniškemu razpoloženju. Ljudski pregovor pa pravi, da kar je lepo ne traja dolgo. Tako je prišel dan, ki se je globoko vrezal v srca mladih brezbržnežev.

Treba je bilo oditi. Na koncu naj povem misli vseh in rečem v imenu cele skupine, da smo izvemši nekaj manjših nevšečnosti, preživeli deset dni v pravem počitniškem razpoloženju, da smo na potovanju in Ohridu veliko videli in doživeli. Na koncu pa še pozdrav — Spoznavaj domovino in še bolj jo boš ljubil!

MILAN DRAKULIC

Samostan sv. Nauma

Pa recite, da nismo zabavni

Kar dobro so preživeli zračni krst

Slepi bogataši - cene!

Ta tako pogost predmet pogovorov o tujih in naših cenah mi večkrat že preseda. Vedno eno in isto. V Franciji lahko kupiš Renault 4 ch za 5 mesečnih plač, v Nemčiji Volkswagen...

Ko sem se zadnjic spet spustil v »debatu« z nekim znancem, sem se močno začudil, ko je ta pričel primerjati cene našega športa in ne avtomobilov. Ravno ta znanec mi je dal povod, da sem se o tej resničnosti globlje zamislil in tudi napisal ta članek.

Goethe je nekoč rekel, da je vsa tragika človeškega rodu v tem, ko se ne zanima za vrednost neke stvari, temveč le za ceno.

Moj prijatelj mi je rekel takole: šport in kultura sta pri nas tako poceni, da je resnično nespameten vsakdo, ki se ju ne posluži. Kje lahko poslušas Ojstraha za 300 din? Kje na svetu lahko tako poceni igraš tenis, kegljaš, ve-

slas ali pa hodiš v hribe kakor pri nas? Vse to lahko izrabljaš v svojo korist za malenkostno članarino. A kako je v tujini? Tam so športi najdražji.

To so dejstva, ki so razveseljiva, resnična, vendar jih premalo poznamo — ne želimo jih spoznati. Na primer, če hoče neka naša dama iti na elitni ples, si mora kupiti toaleta, ki jo stane več »asov« brez vseh ostalih izdatkov kot so frizura, manikiranje, rože itd. S to toaleta se lahko pojavi le še nekajkrat in še to vedno drugje. Če greš prenočit v hotel, boš tudi odrinil nekaj »čukov«. Če pa prenočiš v planinski koči na gorah boš plačal za posteljo 100—200 din, za ležišče pa samo nekaj kovačev. Seveda na planinsko izkaznico, sicer trojno ceno. Naše planinske postojanke imajo 2095 postelj in 2321 skupnih ležišč širom naše lepe dežele. Povem naj

še to, da je v Sloveniji v planinskih društvih kar 44.000 članov in da najstarejše planinsko društvo letos slavi 70 let obstoja. Iz številkih lahko le uvidimo, da so ljudje, ki ljubijo gore, ki jih cenijo in jim je njihova neprecenljiva vrednost poznana. Te številke so sedaj odločno premahne; za čas, ko tovarniški dimnik ni samo simbol naraščajoče industrializacije ter slikovna ilustracija na prvomajskih čestitkah, temveč resničnost, ki jo srečujemo na vsakem koraku.

Po mednarodnih zdravstvenih normativih bi smel kubični centimeter zraka vsebovati največ petdeset prašnih delcev, pri nas pa jih je kar po več tisoč. Ob trboveljski cementarni in termoelektrarni jih je kar do 20.000, poleg je še plin. V Ljubljani so Moste najhujše zapašeni del mesta, kar se močno odraža pri velikem številu obolenj dihalnih organov in raznih alergičnih obolenj. V močno onečiščenem zraku se te-

lesna odpornost iz leta v leto manjša, organizem postaja

vedno bolj dovzeten za najrazličnejše škodljive vplive. Zatorej dragi državljani, ne

prepuščaj se lenarjenju, ne posedaš po kavarnah in gostilnah. Pusti tarok za pokoj. Vzemi nahrbtnik, vtakni si notri kos kruha, klobaso pa stekleničko »kačje sline« in jo mahni v hrib, v gore! Ne boj se za poti! Dobro so markirane, prepusti se užitku! Prepusti se objemu zelenih gozdov, prisluhni petju ptice in šelestenju vej, postani ob studenčku in na mah ti bo edini šum le njegovo sladko žuborenje. Če si utrujen, se vsedi na štor posekanega drevesa. Začutiš boš, kako ti živčna utrujenost iz doline, iz hrupa in prahu izginja, kako te mirnost, skladnost prirode balzamsko opaja. Seži še malo v nahrbtnik, potem pa naprej, naprej. Po »dolgi« turi se povzpneš na sivi greben očaka, postaneš »kralj na planini visoki...« Ko se okoplješ v svežini gorske narave, ko zaplašas v ultravijolično kopel alpskih višin, ko doživiš pravo renesanso svoje osebnosti, se živčno in močno (Nadaljevanje na 10. str.)

Slepi bogataši!

(Nadaljevanje z 9. strani)

ralno prerodiš.

V dolini prah, megla, dim, utrujenost, nervoznost, zadržanost, v višinah pa sproščenost, tovarištvo, dobra volja, podjetnost, optimizem. Tovariš nimaš pijače? Na, tu je moja! Ne najdeš prenočišča? Nič hudega, se bomo pa stisnili! Težak nahrbtnik? Do koče ti ga ponese! V dolini se ljudje ravna po pravilu: najprej jaz, potem ti in nato priroda. V gorah pa je: najprej ti, potem priroda in nato jaz.

Kaj si že po poklicu? Kovinar, aha saj res, ti pa delavka in ti pravnik, kaj ne? Imaš prijatelja v tujini. Ima avto? Ima! Ti ga seveda nimaš. Vprašaj ga, koliko bi ga stalo, če bi pričel hoditi v hribe! Ko izveš, se boš zamislil. Pri nas so avtomobili dragi, zdravje pa je zastoj, skoraj zastoj. Slep in nespameten je, kdor tega ne vidi, še bolj kdor se tega ne posluži. Kdor v tujini hodi na gore, je pameten in premožen, kdor se pri nas ne naužije gora, ki jih ima pred nosom, ta je nespameten in slepi bogataš.

SLAVKO GERLICA

Poleti smo se pomladili

Tudi letos je v naši tovarni delalo večje število dijakov in dijakinj. Skupno z dijaki in študenti, ki so bili pri nas na obvezni šolski praksi, jih je bilo čez 190. Praksa je trajala mesec dni, delo pa tudi dva.

Ze štirinajst dni pred koncem pouka so hodili posamezniki spraševati, če bomo tudi letos zaposlovali dijake in učence. Priprave ne bi bile popolne, če ne bi tudi Zavod za zaposlovanje delavcev želel vedeti, koliko mladih bomo zaposlili. Naše potrebe in zmogljivosti so bile okrog 150 delavcev. Prav nič pa se nam ni bilo treba bati, da ne bo toliko ponudb.

Takoj, ko so se zaprla šolska vrata je postalo v kadrovskem oddelku zelo živahno. Prve dni so se interesi kar težko zvrstili. Toliko jih je bilo, da je bilo po ozkem hodniku skoraj nemogoče priti v kadrovski oddelek. Dijaki so bili sprejema zelo veseli in so že na začetku spraševali, v katerem oddelku bodo delali ter koliko bodo zaslužili.

Upamo, da smo našim mladim tovarišem in tovarišicam nekoliko izpolnili njihove želje in da bodo še prišli k nam.

MARA ROVANSEK

»GLAS SATURNUSA«, glasilo delovnega kolektiva tovarne Saturnus Ljubljana, Ob železnici 16, tel. 33-666. Ureja uredniški odbor: Jože Einspiller, Janez Herzog, Ivan Lukančič, Peter Marn, Janez Ošaben in Elizabeta Vide. Glavni urednik: Jože Einspiller. Odgovorni urednik: Peter Marn. Tiska tiskarna »Gorenjski tisk« Kranj. Rokopisov ne vračamo

Rdeči petelin na dvorišču

3. septembra 1963 je iznenada izbruhnil požar ob kupun pločevine sredi dvorišča. Ob tej pločevini se najraje zbirajo smeti iz oddelkov — cunj, papir in razni odpadki. Tega dne pa sta bila še dva zaboja žaganja. Poudarjam, da je tukaj odlagnje odpadkov prepovedano. V ta namen je bila nekoč napisna plošča, ki pa je gotovo sedaj že sama med odpadki. Toda, če odvrže smeti eden, mu sledijo ostali in tako je bilo tudi tega usodnega dne. Kup je bil kar velik.

In delo je teklo normalno naprej. Na dvorišču je stal kamion s pločevino in delavci so ga razkladali. Okrog 13. ure je iz oddelka za brizgano barvanje prinesla delavka železno mrežo. Položila jo je v bližino kupa odpadkov, prižgala vžgalico in začela mrežo izžigati. Plamen je bil kar lep, saj so se delavci ob razkladanju še šalili: »Poglej, naš avto gori,« Albin pa še

pristavi Petru, da ob tistem kupu to ni najbolj varno. Potem so videli, kako je delavka s peskom gasila vnete odpadke. Čez čas je odšla, prav gotovo se ni zavedala, da vnetih odpadkov ni do kraja pogasila. Še nekaj minut in kup se je vnel kot bakla ter zajel platno, s katerim je bila pokrita pločevina. Na kraj požara so hitro prišli delavci iz skladišča in delavci gradbenega podjetja »Slovenija ceste«. Z gasilskimi aparati so ogenj pogasili. Škoda je le za platno, ki je popolnoma zgorelo.

Sreči je pripisati, da je požr izbruhnil v času, ko so delavci delali v skladišču. Če bi se to zgodilo v popoldanskem času, bi lahko požar zajel leseno barako Oljane, ki je bila od kraja požara le nekaj metrov stran. Zato naj nam bo to v resen opomin. »Spoštujemo varnostne predpise takrat, ko še ni prepozno!«

Matija Horvat

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10					11	12		
13				14				
15				16				
17				18				19
				20				21
				22				23
24				25				26
27				28				
29				30				
31				32				33
34				35				36
				37				38
				39				40
				41				42
				43				44
				45				46
				47				48

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10					11	12		
13				14				
15				16				
17				18				19
				20				21
				22				23
24				25				26
27				28				
29				30				
31				32				33
34				35				36
				37				38
				39				40
				41				42
				43				44
				45				46
				47				48

KRIŽANKI DVOJČICI

Navodilo za reševanje: lika sta popolnoma enaka; opisi besed pa so med seboj pomešani, tako da mora reševalec sam uganiti kateremu liku pripada prvi odnosno drugi opis. Besede pomenijo:

VODORAVNO: 1. češki operni skladatelj — mesto v severni Italiji; 7. soglasnika in samoglasnik — okrajni ljudski odbor; 10. letopis — propagandno sredstvo; 11. priimek dveh jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe — mesto v Istri; 13. znanstvena razprava — vrsta samotnega vozčka; 14. jezero v SZ — industrijski kraj pri Šibeniku; 15. mlada kravica — števniki; 16. samica domače živali — polotok vzhodne Azije; 17. nemški zaimek — natrij; 18. maškeradni plašč — francoski sodobni slikar in likovni umetnik (fonetično); 20. vrsta znanosti — vrsta skladbe (fon.); 21. grška črka — živalski glas; 22. pogorje v SZ — mesto na otoku Ceram v Indoneziji; 32. hitra hoja — kemični element; 24. reka v Braziliji — važno živilo; 26. italij. pristanišče ob Jadranu — reka v Italiji; 27. ozemlje pod pokroviteljstvom tuje države — francosko mesto; 29. vrsta afriške lilije — poškodba; 30. vsaki ženski zaželjena — slovenski pisatelj, ki je vso svojo umetniško ljubezen posvetil Gorjancem; 31. žensko ime — trgovsko podjetje v Ljubljani; 32. soglasnik — ime slovenske gledališke igralka Leonove; 34. znak za kemično prvino — kraj pri Ljubljani; 35. neomadeževana ženska — žensko ime; 38. filistejska lepota — zavarovalna listina; 39. samoglasnika — pisemska kratica 40. rečni prod — mesto v Španiji; 41. samoglasnik in soglasnika — moško ime; 42. ime Herodiadine hčere — podolgovata posoda; 43. važno živilo — pokrajina v Grčiji; 44. izraz za domačo žival — mesto v Češkoslovaški 45. ime mitološke podzemne reke — krema; 46. poljsko moško ime — darilo; 47. sin Here, kraljice nebes — slovensko ime za mesec in letu.

NAVPIČNO: 1. franc. dramatik (1639—1699) — plazilec; 2. obrtnik, tudi zbadljiv izraz za grobega zdravnika — žensko ime; 3. posoda za cvetlice — narkotično sredstvo 4.

žensko ime — hrvaški kazalni zaimek; 5. apostrofiran veznik — nikelj; 6. veliki azijski polotok — priprava stroj (množ.); 7. za katero maloazijsko mesto je trajala desetletna vojna — mnogo; 8. priimek slov. matematika in fizika, ki je l. 1802 utonil v Donavi — okence; 9. bližnji sorodnik — ... s Krana pripoveduje; 12. morsk preliv — mesto v SZ; 14. ljubkovalno moško ime — močvirnat travnik; 16. odbor — bajeslovni velikan; 18. dovtip, poudarek, duhovitost — pogovor, diskusija; 19. kazen za prestop — žensko ime; 20. matematični tročlenik — niz, vrsta; 21. vrsta jabolk — boginja smrti pri starih Slovanih; 22. reka, ki teče skozi Karlovac — zdravnik, specialist; 23. glasbeni izraz — spomladanska setev; 24. sporazum — junak srednjeveških romanov; 25. poslanec — umetniški model golega telesa; 26. kovinske zlitine — oster izrastek; 28. skrajni spodnji konec hrbtnice — karbofiks; 32. razdeljevanje — Odisejev sin; 35. službeni ukaz — službeno pismo; 36. naravna, umetna ali »krščena« alkoholna pijača — svila; 37. priimek slov. dramskega igralca — bankovec; 38. naša luka — mednarodna valuta; 39. vrsta kremenjaka — del kolesa; 40. teža omota — desni pritok Save v Sloveniji; 41. imovina — narkotik; 42. slovpianinsko društvo — bivša kratica naše politične organizacije; 43. grška črka — del imena kitajskega voditelja; 45. pisemska kratica — avtomobilska oznaka za Finsko.

Avtorja: ILČ in MB

VSEM REŠEVALCEM!

Za pravilne rešitve križank dvojčic bo žreb razdelil naslednje nagrade:

1. nagrada — 3000 dinarjev

2. do 7. nagrada po 1000 dinarjev

Ker sta križanki po težavnosti stopnji različni, zadostuje za udeležbo pri žrebanju tudi rešitev ene izmed obeh križank. Vendar pa bomo prvo nagrado 3.000 din žreball izmed onih reševalcev, ki bodo poslali rešitve obeh križank, kar pa naj vidno označijo na kuverti. Rešitve pošljite do 10. septembra.

UREDNIŠTVO